

Keyestr do Porząd.

Keyestr do W. Dziadku y do Artykutów Prawa Wąndeburskiego/ y Césárskiego.

Pierwsze liczby w pierwszym miejscu między dwie-
ma liniami/pod słowem/ Porz. potożone / włączają
do Porządku. Wtóre / w drugim miejscu / pod slo-
wem Arty. do Artykutów Prawa Wąndeburskiego,
Trzecie / w trzecim miejscu / pod słowem Césár,
do Artykutów Prawa Césárskiego.

A.

	Porz.	Arty.	Césár
Akolit z siostrą równo Gerada bierze.		vi.	
Akolit/patrz w słowie/ Zak.			
Apellacya co jest. Apellacyey Czas. do	xcviij.	xlx.	
Kąd ma być Apellowano.	xcviij.		
Apellacye niepotrzebne in Accessorijs	xcviij.		
decretis.			
Apellacyam niepotrzebnym iako za- bieżec.	Tamże		
Apellacya iako ma być spisana.	xcviij.		
Apellacya póki sye nie skonczy/nie stro- ny wtey rzeczy niemają poczynac	Cij.	2.	
Apellacya od ktorzych Sedziow nie i- dzie.	Cij.	2.	
Apellacya w sprawie o garło iako mo- że być.	Cij.		
A Apella			

Keyesze do	Poiz.	Arty.	Cesar
Apellacya gosćinnym Prawem.	Xcvij.	2.	
Apellować każdy winien zarazem od skazania obciążliwego.		2.	
Apellacyey kto nie wnieście na dalszym dniu/ co traci.			
Aptekarze truciny nie mają przeda- wać bez wzedu pod Przysięgą.			r.
Arest/ Arestowanie kónia y innych rze- czy.	Cvij.		
Arest winien każdy przysięć.	Cx.		
Arest piérwszy / Arest posledni kthóry lepszy.	Cx.	xvj.	
Arest na kogo nie ma być dopuszczón/ a na kogo dopuszczón.	Cvij.		
Arest/pátrz o tym dobrze sierzey w Ke- yestrze/na Tytuły.			
Ascendentes osoby wzgórze idące co są	Cxvj.	j.	
Arbor consanguinitatis.	Cxiij.		
B.			
Bába to iest stára mátká/ także má- tka ciotká kiedy mogą żalować v Sądu.		xxxiij.	
Bekárći czemu nie mają krewnych po Oycu.	Cxiij.		
Białe głowy co dzieci porzucaią iako karać.			Xlij.
Biała głowa/ pátrz w słowie / Nie- wiaśta.			
Bydle zastawné kiedy zdechnie / czyia škodá.	Lxx.	xxxviij.	
Bliski będąc do Imienia gdy milczy przy wyzdaniu/co traci.	Xlij.	xj.	
Bliskości w Spadkach.	Cxv.	j.	
Bliskość/ pátrz w słowách/ Imienie/ Dziedzictwo.	Cxvj.	iiij.	
	Cxviij.	v.	

Reyestr do

Bliskości podług osób na dół/wzgórze/
y pobocznie idących.

§ Bliskości swojej iesliby sye ktho za-
mieścić w pominąć / wedle dawności
opisanych/wymawiając sye niewiados-
mością Práva/iż nie rozumiał aby to
nam przyść miało Práwem. Taka nie-
wiadomością sobie niepomóże / każdy
winien Práwo swoje wiedzieć. Ius su-
um unusquisq3 scire tenetur. Niewia-
domością o śmierci przyaciela swego/
po którymby miał spadek brać / może
sye wymówić. A po Roku y po šest
niedziel/może o Spadek czynić. Spe-
cu: Saxo: lib. j. Artic: 28.

Bluźnierza Karanie.

Brat/ Kiedy bracię y siostróm przy-
miera.

Bracia s Pulbracią/ iako Spadek bio-
ra.

Brzemienna niewiasta o zloczynstwo
iako ma być karana.

Brzemienna niewiasta (czy Prá-
wo Boże) iesliby przed czasem poro-
niła/ a nieprzyślaby na nie śmierci:
tedy ten wedle nalazku meża iey be-
dzie karan/ ku której rzeczy Jedna-
cze być maia. Ale iesliby na nie ś-
mierć przysła / zdrowie za zdrowie
dąć musi. Prodi 21.

Brzemienna/ pátz w słowie/ Żona/ nie-
wiasta.

Budowanie Imienia zastawného/ dłu-
żnik odkłada Kiedy wykupnie.

Budowanie spólne z Sasiadem.

A iż Budowa-

Porz.
Cxiij.

Arty

Cesar

10

xxxv.

iiij.

Cxviij.

Cxxv.
Cxxviij

Xlvj.

xxviij

Xl. Xlj.

Keyestř do

Budování na cudzým gruncie/za gam
tem idzie/iako sje rozumie.

Budování/pátrž w slowie/Dóm/I
mienie.

Burgrábsti Sad kiedy bywa/Pozywa
nie/Gátenie/Wywołanie.

Burgrábsta winá

Burgrábsti Sad odwołoki nie ma.

Burgrábstiego wielkiego Sadu sprá
wy.

I Burgrábsta winá/ to iest groszy 40.
nie za co innego ma byc biana / iedno
za thy wystempti. Kiedy kto od času
wywołaneg Sadu wielkieg obje albo
vráni kog/před Sadem dwie niedzie
li. Kiedy kto pozwarowy kogo/sam nie
stanie. Kiedy pozwany do Sadu nie
stanie. Kiedy ktho přeciw wczciwosci
Sadowey wystapi/iž kogo v Sadu sro
motnemí slowy náiedzie. Zátobe albo
spráwe komu v Sadu wolaniem/ láta
niem/zgietkiem/popedliwemi slowy/y
innemi křzywdami albo sposoby pře
káži. Kiedy sje přeciw obwołanemu
rozkázání zachowa/które rozkázání
stářšego Přysiežníka bywa přerwéy
niž sje spráwy v Sadu začna/ to iest/
iesli kto ná kogo žaluje w téy spráwie
która ná Wyložonym albo Potoczný
Sadžie začat. Jesli o dlug po vmár
téy rece pozwat. Jesli o summe nyniey
sia niž winá Burgrábsta niesie. Jesli
ktoreg z lawnikow ná ten čas ná Sa
džie siedzacego dat pozwat. Jesli bez
dozwolenia Burgrábie od Sadu od
stapi/ albo

Poiz.

Arty.

Cesar

31j.

xxxiij.

xxxiij.

xxxiij.

xxxiij.

xxxiij.

xxxiij.

Támže

Księga do Porz.

skapi/ albo zaś niedzieliąc przystąpi. Jeśli błąd iaki zaś
 płacić zapisze pod winą Wielkosądową/ a zapisowi do-
 syć niuczyni. In summa. O ty występkci Burgrabi sta-
 winą własnie ma być brana/ w których sye niuczyniwość
 albo nieposłuszeństwo przeciw Sądowemu rozkazaniu
 pokazuje/ które Prawo nazywa Tumulta indisciplina-
 ta. i. insolentias/ inobedientiam. Spec. Saxon. lib. j. ar-
 tic. 59. Jure Municipali artic. 16. in Textu et in Glosa.
 Inne wszystkie winy/ albo pytania na winy/ nie są winy
 ale plottki a łapaczki Prokuratorstkie/ które nie thylko w
 Sadu Burgrabiście/ ale y w innych Sądach zwykli czynić
 chcąc sye Sądowi przypodobać/ albo w bogiego człowie-
 kę z gniewu ku szkodzie przywieść/ iako to wiec pytaia/
 Acz nie pokupił iz Roku nie dowiódł: Acz nie pokupił/ iz
 na mie lupiunt wydawa a nie iestem pozwany: Acz nie
 pokupił iz wszedł do Roka nie spytałszy: iz sye wiernie-
 go doznał: iz sye rosmiał: iz pyta czego nie ma pytać:
 iz Szoltysa pierwey pomienil niz Burgrabi: y inne tym
 podobne łapaczki/ dla których wbody ludzie sprawiedli-
 wosci swojej dochodzić nieśmieia. Jeśli ktho żalnie
 nie pozwałszy/ tedy pozwany nie na wine pytać ma: ale
 wolności od Roku. A Sad też tak ma słazac. Gdyż po-
 wód nie dowiódł roku/ tedy pozwany/ ma być od roku
 wolny. Jeśli pozwany przed odpowiedzią pyta/ czego
 nie ma pytać/ tedy Powód nie na wine ma seldrować:
 ale ono pytanie zbijać. A Sad też tak ma słazac. Iz to
 pytanie miesca niema / ale winien pozwany daley po-
 stawpować/ winien odpowiadać. etcet. Nie hnet win
 słazować. To wszystko na rostopności ławników nale-
 ży/ którzy Ortele wynayduia/ a Burgrabi ie powiadaia.
 Thak wiele też y na Burgrabi y na Szoltysie należy.
 Jeśli sye Ortel ławników niesłuszny zda/ wspomnieć ie/
 a niesłusność rozwiésc aby sye wtym pilniey rozmówia-
 li. Bo wszyscy spótem Sad Boży/ a nie swoy sprawia.

A iij Burmistrz.

Keyestr do

Burmistrz z iednym Ráycą kiedy o
gárdło przychodzi.

Burmistrz / pátarz w słowie / Sedzia/
Ráyce.

C.

Capitis diminutio / iest poniżenie cz-
łowieka albo odmienienie w iny stan.
Dzeleni w Práwie / piśią takie poniże-
nie albo odmienienie być troiackie: Na
wietś / Szrednie / namnieysze. Wedle
troiey ozdobności / która każdy poczi-
wy na sobie nieśie / iż iest Sámiliej albo
rodu zacnego / Przyaciół znacznych. iż
iest w tym mieście / w thym Práwie / iż
w téy wolności. Cho troie / gdy kto
utrąci / iż go od miastá odkaż / wol-
ność mu odeyma / familia go od siebie
wylaczy / albo go z ziemie wywołają:
takiego nazywają być in maxima ca-
pitis diminutione / inż taki iest iakoby
umarty / máietność iego biora / przeciw
temu żaden czynić nie może / ani on
przeciw żadnemu dłużnikowi. Wyigro-
szy iesliby mu kto co na żywność oddat /
otho mu Práwo czynić dozwała / moc
nad dziećmi utraca / Spadku nie bie-
rze. A iesli kogo na czas od Miastá
odkaż / przy wolności go przedsy za-
chowają / tu nazywają mediam capis-
tis diminutionem / która przy sobie má-
ło nie takiego skutku przynosi iako y
Maxima capitis diminutio. A kiesz-
dy kto miastá / wolności nie utrąci / ie-
dno tylko nieiaka odmiana sponiż-
niem ábo

Porz.

Arty.

Cesar

Lviij.

Reyestr do

niem ábo vřtkodzeniem weźmie / iř syc
 tomu pod pořluřenřstwo poddat / w
 ktorym pićrwey nie byl / ábo go z má
 ietnořci odpráwia / ábo go ktho weź
 mie zá syná wřwoię pořluřenřstwo: To
 zowa / Minimam capitis diminutio
 nem. Táki zořtaie przy řwey poczćiwo
 řci / przy Vřzedřie / przy řwym práwie.
 Czáry / Czárnořřieřtwá / máia być z v
 rzedu zápowiedřiane / karané.
 Cechowé řchadzki ku czemu być máia.
 Cechowé powinnořć ku Rádřie miey
 řciey / pátrř téř o thym w Reyestrze
 ná Tytuły.
 Cechowie / pátrř wřřow: Řzemieřřnicy.
 Ceklarze / czemu w řelřyworei v ludři.
 Ceklarz gdy zábiře řłoczynře iáwnégo /
 řmierćci wolen.
 Ceklárřka beřpiecznořć.
 Cieřle winni ognia bróńić.
 Chlěw řwini iáko dáleko ma być od
 řařiadá.
 Chcenie zá vřzynek řiedy ma być po
 czytán.
 Czynřu plácenie / pátrř w řłowie / Pla
 iemniř.
 Cyrográřřu wařnořć.
 Cyrográph / záđřierřžány po czářie zá
 pláty.
 Cyrográřřu kthoby řyc priat / iáki do
 wód.
 Cyrográph / pátrř w řłowie / Piřino w
 řařiney reki.
 Choroba wymawia od řadu.
 Collaterales / poboczne ořoby w blřřko
 řci co řa.
 Crimina

Porz. Arty. Cefar

xix.
 xvij.
 xxiij.
 Tamže
 xxiij.
 Cxxv.
 Cxxv.
 Lxi.
 Xli.
 Xlv.
 Lxxv.
 xvi.
 Lij.
 Li.
 i.
 Cxvi.

Keyeste do

Criminales actiones Apellacyey nie
maia. A kiedy maia.

Crimen laſe maiestatis co iest.

Y Wyſtempne przeciw Królowi albo
Rzeczypospolitey/ Prawo na gardle ka
rze. Wszakże rozmaita śmiercia wedle
rozmaitych wyſtempków y rozmaitych
Statutow. niekiedy mieczem/ niekiedy
ogniem/ niekiedy czwiertowaniem. Ale
ieſliby ſye ktho ſpiłnał zbuntował na
oſobe Królewſką/ tak iżby ſtąd śmierć
przyſtła/ taki dla wielkoſci wyſtempu
oſobliwym iakiem ſposobem okrom v
ſtaw opifańnych/ ſtrożey ma być karany.
A ktrzybyſye ſpiłneli przeciw zdrowiu
ſtawie albo pożytkom Królewſkim/
obiawiając nieprzyacielowi pana ſwe
go tajemnice/ wolą/ karanie/ obrony/
niemożnoſci/ poſtánowienia/ ſprawy:
tacy czwiertowaniem bywaia karani/
y zabránienim Imienia na Króla. Tak
że y ci maia być karani/ ktrzyby co ta
kiego przeciw Senatóm/ Rádjie Kró
lewſkiey poczynali. Quoniam Conſu
les/ Senatores/ Conſiliarij/ ſunt pars
corporis Principis. A nie thylko ci by
waia karani/ ktrzyby tak przeciw Ma
iestatowi Królewſkiemu wyſtempowa
li/ ale y ci ktrzyby tego rada albo ia
ka ſprawę dopomagali: y owoſem dzie
ci po takich rodzicóch ſpadku nie bio
ra/ wſyſſke ich maietnoſć na Króla za
bieraia/ tylko ich przy gardle zoſtawu
ia/ ieſliby o ónym ſpiłnieniu nie nie
wiedzieli: bo ieſliby wiedzieli/ a thego
nieobia

Porz.
Cią.

Cxxv.

Arty. Césár

ni
ni
to
w
ka
kie
la
sa
bia
pi
re
Cz
me
gn
pi
Cu
Cu

Da
Da
Da
r
i
n
e
n
c
d
m
Da
Da
p
b

Keyestr do

nie obławili: tedy także iako y głow-
ni buntownicy bywają karani. Na-
konec taki tho jest wielki wystemp/iz-
wniem nie thylko czynne ale y wola
karzą/ zwłaszcza gdyby ona wola z ias-
kiego zwierzchniegi czynku iawna by-
ła. A iesliby kto takowe buntowniki
sam w tym piérwéy będąc/ wiernie o-
bławil: takiemu wystemp tego bywa
przepuszczon. Nád to/ Niewiasty któ-
reby sye takiego wystempu dopuściły/
Czary albo trucizną: thakie ciężéy niż
mężczyzná bywają karány/ záwždy o-
gniem. Piše Iodocus Damoderius in
Praxi rerum Criminalium. Cap. 62.
Cudzołożniká maj v žony może zabić.
Cudzołożnicy ná gardle mają być ka-
rani.

Dawność w mejobóystwie która jest.
Dawność o stojące / leżące / ruchomé
Imienie.

Dawność Gerady y Zergwetu jest
rok y šest niedziel. Spec: Saxo: lib:
i. Artic: 28. Wyjawšyby dziedzić był
w więzieniu. Albo ná posłudze Rze-
czypospolitéy / albo ná pielgrzymo-
waniu/ tam dawność nie ma mies-
ca. co sye rozumie nie tylko o Gera-
dzie/ ale o wšyſtkich rzeczach rucho-
mych.

Dawności które rzeczy nie mają.

Dawność temu co po službach chodzi/
po rzemieſle/ co w cudzych ſiemiach
był.

B

Daw

Porz. Arzy. Césár

Cxxxij

Cxxxi. xxx.

Cxxxiij

Xij.

xij.

Tamże

Keyesfr do	Poz.	Arty.	Cesat
Dawność sieroty o Imienie przedane przez Opiekunę.		xxxiij.	
Dawność sprzedania Imienia.	Xliij.		
Dekret pátz w słowie Ortel.	Cxv.	i.	
Descendentes osoby ná dół idące co są.			
Deposit/ pátz w słowie / Schowana rzecz.			
Diffinitiva sententia/co iest.	Xcvi.		
Dłużnik czym piérwéy dług płaci.	{	Lxiij.	
Dłużnikowi czas płacenia opisany.			
Ná dług rozmaíta odpowiedź / y wedle odpowiedzi rozmaíte Práwo/ Odwód/ Dowód.			
Dłużnik gdy winien zapláta thak odchodzi/ iáko powód dowodzi.	lxxxiij	rv. rvi	
Dług zmarłego kto winien płacić.		xxij.	
Długu ze gry nie sádzá.		iiij.	
Długi po zmarłym które piérwéy mają być odpráwione.	xiij.	rv.	
Dług meżów żoná za rekoiemstwem/ kiedy winná płacić kiedy niewinná.		xxij.	
Dłużnik fanty plácać / przysiędz winien iáko pieniedzy nie má.		Támże	
Dłużnikowi gdy przy długu / odwód idzie.		rv.	
Dłużnik kiedy długu przec nie może.		rv.	
Dług kiedy piérwéy idzie niż wiano.		rv.	
Dłużnik pozwany nie osiádły winien sye reczyć.		rv.	
Dłużnik niemáiąc czym płacić má iść do więzienia.		rv.	
Dłużnikiem sye kto stawa/ rozmaitym obyczáiem.	Lxvi.		
Długów rozmaíte płacenie.		rv.	
Dług po ymarłym rece.		xx.	
Dobro			

Keyestr do

	Poiz.	Arty.	Cesar
Dobrowolné przysięcie do Sądu w gwałcie iako pomocné.	Cxxxv cxxxvi		
Dobra/pátrz w słowie/Imienie.			
Dóm / pátrz w słowie/Imienie / Budowanie.			
Dóm cudzy krobý skázil czasu ognio- wéy przygody/winienci co naprzą- wiać.		Xlij.	
Dróg wolność/droga iako ma być sę- roka.		Xlvi.	
Dziewo krewności/wyklad tego ku ro- zeznaníu bliskości spadków.	Cxliij.		
Dowody Práwne opisane.	Lxxx.		
Dowód o kradziestwo.			
Dowód ná ty co przechowywają zlo- dziecie.			x.xi.xij
Dowód ná tych co ogień zakładają.			Tamże
Dowód przeciw Czarownikóm			xij.
Dowód ná zdrajce y inné zloczynce.			Tamże
Dowód y odwód po zmarłym dłużni- ku.		xvii.xx	xij. xvij.
Dowód o Imienie stojące/o Dziedzic- two osiedli czynić mają.		xvii.xix	
Dowody dla czego bywają.		xix.	
Dowód bieżmienia po zmarłym mezu iaki ma być.		vij.	
Dowód który napewnieyszy.		xx.	
Dowód ná zabicie w obronie.		xxiiij.	
Duchownych zachowanie.	xxx.		
Duchowni kiedy winni odpowiadać przed świętym Sądem.	Lxxvi		
Statut Koronny vczy / Bázimierz in Vissi. 1368. Gdyż wedle pospoliz tego práwa/koždy winowáyce swo- iego winien szukać w Práwie tego.			

Keyestr do

Tedy iesliby kto w Prawie Niemiec
ctim mieystim przeciw swoiemu wi
nowaycy czynil. A winowayca tchj
przeciw iemu chcial za rzem zalos
wac/niemoze go tam pociegac. Ale
go takze bedzieli chcial/moze wpra
wie iego sukac.

Dzial miedzy bracia iaki/ patrz w sto
wie/Brat.

Dziecie o mejoboystwo lzej bywa ka
rané.

Dzieci rodzace sye na kstat bestyy ma
ia byc straconé.

Dzieci z nieslubney kiedy biora równo
spadek z dziecmi slubney.

Dzieci kiedy rodzicom przyumieraiq.

Dzieci kiedy nie maa ani braciey ani
sióstr/ kto spadek bierze.

Dziecie gdyby matka stracila/iakie ka
ranie y badanie.

Dzieci rodzace sye przed czasem w mat
zenstwie/abo po smierci oycowskiej
iakie Prawo do oyczyzny maa.

Dzieci o wystemp nie maa byc na
gardle karany.

Dziecie ktoby zabil iaka nagroda.

Dziecie ktoby ubil miotla za wystemp
abo vwal/nic nie winien.

Dziecie gwałtu nie czyni.

Dzieci kiedy winny Oycowskie dlugi
placic kiedy niewinne.

Dziedzic po zmarłym dluzniku iako
przysiega.

Dziedzic Oycowskiego Imienia nie w
zdanego bliszy dostac nizby mial
wzdac. Dziedzic

Poz.

Arty.

Cesar

ij.

Cxxxv
Cxxxvj
Cxxxvij

ij.

ij.

Tamze

ix. plix

vij.

Cxxx.
Cxxvi.
Cxxx.
Cxxx.

Tamze
Tamze

Lxix.

xij.

Reyestr do

	Porz.	Arty.	Cesar
Dziedzic po zmarłym dłużniku kiedy dwoiako dług płaci.		xx.	
Dziedzic o krzyżu oycy swęgo kiedy winien odpowiadać.		xxix.	
Dziedziczne Imienie/ paterz w słowie/ Imienie.			
Dziedzic/paterz w słowie/ Potómeł.			
Dzierżawca rzeczy/ bliższy do przysię- gi niż ten co iey dochodzi.	Cix.	xxviiij.	
Dziedzic gdy chce puścić Imienie za marłego co czynić ma.	Lix.	xi.	
Dzierżawca Imienia/ bliższy dowodzić kupną użli przedawca przacy sye przedania.		xi.	
Dzierżawca nie może być ruszon z Imienia/ aż Práwem spárty.		xi.	
Dwórnek Młeyści ma być w dobrym opatrzeniu.		xxviiij.	
E.			
Exceptiones / wybicie albo wyecie s Práwa rozmaite/ z strony osób/ y z strony rzeczy.	Lxxiiij.		
Excepție po Odpowiedzi nie idą.			
Excepție pożytek.	Támże		
Exekucya / to iest s Práwa skutek rze- czy osadzoney iako ma być.	lxviiij.		
Exekucya którę rzeczy przekazuje.	Ciiij.		
F.			
Falszowanie Monety rozmaite y kara nie za falszowanie rozmaite.			xxviiij.
Falszowanie takiego ktoby w domu cho- wał/co traci.			xxviiij.
Falszowanie miary/ łokcia/ wagi/ fun- tów/ to.	B iij	xxxi.	xxviiij.

Keyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
tów/towarów.			
Salsywie na tego starzacy co cierpi.		xxxij.	
Salsywych swiadtów karanie.			xxi. xxij
Salsywe kostki v tego nayda iakie ka ranie.		Lv.	
Salsowanie listów nie ma żadney dyz lacyey/zarazem znay albo przy.		Xlv.	
Sant/santowanie przekonanego Prasz wem.	Lxiiij.		
Santu wykupienie iako rychto ma byc	Lxv. cvj		
Santu isciec nie placi/gdy mu sprzyz gody zginie.	Lxv. cv.		
Sant ma byc wiocón nienakáżony.	Lxv.		
Santu pożytek ma isc na glówna sum me.	Cv.		
Santh iako od dluznika otrzymać w dlugu.	Cvi.		
Santy kto ma sácowac.		liij.	
Santu gdy ku ptáceniu nie dostawa/ co czynic.		xv.	
Santy gdy dluznik placi/ Wierzyciel ma obierac co chce. Speci Saroni Artic: 39. lib: 3. haber optionē in ter omnia bona debitoris.		xv.	
Santh/ patrz ku temu/w slowie/ Zas stawá. y w Keyestrze na Artykuly			
Sámosi libelli / ksiázki ku czytemu o stawieniu napisane / y karanie o takie listy hániebnie.			xxxi.
Thákie pisania nazywáiz lácinnicy / chartulas/literas diffamarouas/sche dulas detractorias/hániebné listy. Któ ré ná iáwnych miescách ná dzwiách przylepiaia. Albo po vlicách/po káre czmach rospuszczaiz. Albo spiewaiz/ ktoremí			

Keyestr do Porz. Arty. Césár.

Którzy cudze dobra sławę ścpią. Takich prawo ka-
 że na gardle kazać/ y tych którzyby takie listy nalezły/
 długo chorwali/ nie zdraćali/ albo nie spalili. Ale na ias-
 ność przeciw komu wydawali. Abowiem/ którzyby ta-
 kie pisanie na iaronosć nalezły wydawali/ iest w tym
 podejrząny/ iakoby to pisanie sam skozył/ albo skozyć ka-
 zał: a wskazał sye iakoby ie nalezł. W tym wszystkim
 taki bywa podejrząny/ iesli by sye nie wywiódł świad-
 kami którzyby przysięgli/ iż on przy ich obliczności taki
 haniebny list nalezł/ y przed niemi wskazał.

Takie listy ktoby składał albo pisać rozkazał/ albo ie
 rozstawiał o rzeczach głównych a prawdziwych/ chcąc
 ich dowieść/ taki nie będzie karania winien. By ten ie-
 dno domów v Sadu uczynił: abowiem króm sadu nies-
 godzi sye nikogo osławieniem ani winowaniem na do-
 brey powieści naruszać. A iesli by na takim liście nie tak
 tego niebyło głównego co zowa Criminale/ tedy then
 co pisał/ albo pisać rozkazał/ albo rozstawiał (nam-
 talis aut est scriptor/ aut dictator/ aut euulgator) ma-
 być karan nagrodzeniem takiej summy/ ileby ten osła-
 wiony przysięgał/ aby tak na dobrej sławie miał być v
 sezerbion. potym naprąwieniem dobrej sławy tym spos-
 sobem/ iż co piérwéy dobra sławę tego obraził/ poniżył/
 aby zaś chwałą/ zalecaniem naprąwił/ y wynwyższył przez
 pisanie przeciwne/ z oświadczeniem swiego zmyśloné-
 go kłamstwa/ y z opowiadaniem/ iż tego niewinnie o-
 braził.

Tu około takich haniebnych listów/ nié sye tym nie-
 wymówi/ y owšem żadney różności nie ma/ choć sam
 napisał/ a napisałszy/ swą wolą albo z rozkázania czy-
 tego wydał/ albo z rady albo naprąwy drugiego/ choć
 prawdziwemi choć zmyślonémi iniony/ by rychło znać
 iż przez ty zmyśloné inioná osoba obrażóna była. Też
 nie będzie wymówką/ choć by sye powiedział tego znać
 albo nieznáć którego obraził. Ale ten który by taki ha-
 niebny list

Keyestr do

niebny list nálaží / co by sye ná starve
przełożonych albo Rzeczypospolitey sz
ciagał / albo ná Spráwy ná Wzedzie
bedzących / dobize wdziasta / y nie nie wy
stapi / iesli nálaży go nikomu innemu
nieodnieście iedno przełożonym / albo ich
wzednikom / mądize á potáiemnie.
Piše Jodocus Damoderius / in Práxi
rerum Criminalium Tit: de diffama
tione per libellos Cap. 125.

Serig dni wolné od Prawo.

Serig kiedy miesca nie maig.

Forma listu przy Apellacyey do wysz
szego Prawa / do szesci miasth / do
Króla.

Forma zapisu Powołania.

Sursanci skolni miasto pisarza god
nego w miescie skodliwi.

G.

Gatienie Sadu iako bywa / y iako by
miało bywać.

Gatienie Sadu Komisarskiego
Szesci miast.

Gdy Komisarze szesci miast zasiedza
miesce swoje ná Zamku Krakowskim /
y przy nich Podstarosci Krakowskie /
miesce Starosty trzymajacy. Na
przód Burgrabia tak zacznie rzecz mo
wić do Sazanow.

Gdyz dzien dzisieyszy náznaczony iest
Sadowi Komisarskiemu szesci miast /
vpriywileiowanemu / pytam was Pa
nowie Sazanie / czasi uż iest ten sad
Komisarski szesci miast vpriywileio
wany / za

Porz.

Arty.

Cesar

Lvi.

Lvi.

C. c. c.

L.

xvi.

xxxiij.

Xli.

xxix.

Keyestr do Poz. Arty. Cesar.

wány zagać wedle Práva y Przywileiów? Odpowie
starszy z Szeszánów. Panie Burgrabiá/ panowie Komisarze
szeszei miast/ gdyż na dzisiejszy dzień Sad ten Bo
mistrz szeszei miast/ wprzywileiowany przypadt/ thedy
iż czas jest ten Sad zagać. Potym Burgrabiá oo
Kazimierzanow rzecze. Panowie Kazimierzanie/ goyż
mi czas nakazany jest o Práva zagać Sad Komisarz
szeszei miast/ wprzywileiowany / Pytam was mamu
temu Sadowi pokoy przykazac? Odpowie starszy z Ka
zimierzanów. Panie Burgrabiá/ panowie Komisarze
szeszei miast/ gdyż czas jest zagacenia Sadu Komisarzkie
go szeszei miast/ tedy też ma być temu Sadowi przyka
zan pokoy wedle Práva y przywileiów panów Kom
sarzów szeszei miast. Zatem Burgrabiá tak Sad będzie
gait. Goyż mi z Práva nakazano Sad Komisarzski/ sze
szei miast gait/ y pokoy temu Sadowi przykazac/ thedy
ia ten Sad gait y pokoy przykazuje. Naprzod/ mocą pa
ná Boga Wszechmogacego/ Króla iego Miłosći napie
go najsławniejszego pana mocą / pana Stárosty mocą/
pana Podstárościego namiestnika iego mocą / mo
Burgrabską mocą/ panów Komisarzów szeszei miast mo
cą: tak iż kożdemu będzie wolno przystępic / odstępic w
sprawach swoich zachowując sye wedle Práva y Przy
wileiów panów Komisarzów szeszei miast. Ten pokoy
ktoby naruszył/ albo sye temu Sadowi sprzeciwił/ iesli
klowy/ ná pieniądzoch ma być karan. iesli reka czego Bo
że vchoway/ tedy iako pan Bóg/ y Práwo/ y Przywileie
panów Komisarzów szeszei miast opiewaia. Tak Sad
zagaćwosy/ rzecze do Bochnianów. Panowie Bochnia
nie/ pytam was ieslim dobrze y wedle Práva then Sad
Komisarzski szeszei miast wprzywileiowany zagać y po
koy przykazac. Odpowie starszy Bochnianin. Panie
Burgrabiá/ panowie Komisarze szeszei miast/ dobrze sad
jest zagaćony y pokoy wedle Práva przykazany.

Po zagaćeniu Sadu / pisarz Mieyski będzie cxtał
C Przywilej

Keyeste do

Porz.

Arty.

Cesar

Przywilej iawnie ktory jest Komisarzom szesci miast od Króla Kazimierza swietey pamieci dany/ iako sye ko-
zdy na tym Sadzie sprawowac ma. A
to osobliwie / iz od ich sentencyey nie-
godzisy apellowac ani namniey sprze-
ciwiac : tylko opowiedziawszy sye/ spo-
zoza gotowey sentencyey sluchac/ y bez
wskelliego sprzeciwienia iz za dobre
przyjac/ pod wraceniem gardla y stat-
ku/ sub priuatione rerum et personarū.
I Pothym Wozny z roszazanta Bur-
grabie y Podstarosciego / obwola w
Zamku / iz Sad panow Komisarzow
szesci miast jest zagaiony/ ktory na dzis-
siejszy czas ku skonczeniu Apellacyey
przypadl/ ktoby mial co sprawowac a-
by sprawowal.

Gaienie/ patrz tez o tym w slowie/ Sa-
dowa bezpiecznosc.

Gerade kto bierze/ y niesluszne Prawo
o Geradzcie.

Gerada co jest y co do Gerady nalezy.

Gerade dziewczka nicodprawiona tyl-
ko bierze / wyprawiona nie bierze.

Gerade zastawiona kto winien wyku-
pic.

Gerady od bliskiey Testamentem nie
moze oddalic.

Gerade winien maz opatrzyc/ y obró-
na gdzieby nie opatrzyl.

Gerade bratzy jak abo Acolith z sio-
stra rowno bierze.

Gerady nie zowz Gerada az po zmar-
ley bialej glowie.

Gera-

Cxxiij.

iiij.

iiij.

v.

v.

v. xxxvj

v.

vi.

vi.

Keyestr do

Gerada/patrz tu temu sierzey/ w Keyestrze na Tyruty.

J Gleyty/listy/takie maza byc dawane.
 Gleyty/listy/abo przywileie kiedy nie-
 maza byc chowane y owsem odizuczo-
 ne/napisano Spec: Saxon.lib.i.Arty:
 49.in Glosa.Miedzy innemi przypada-
 tamu/ty sz osoblirve. Jesliby kto sobie
 v pana przywilej wyprawil/ ktobiem
 bysyc chcial wyzwolic od prawa miey-
 stiego pod ktorym jest/taki nic nie wa-
 zy. Jesliby kto sobie list wprosil/ktos
 remby syc chcial wyzwolic od zaczetey
 pieciw sobie Sprawy przed Sadem /
 a pierwey syc sprawa zaczetá niz sobie
 ziednat/taki nic nie wazy. Jesliby
 kto przywileiu swoięgo / albo wolno-
 ści sobie danej odstapil słowem albo
 uczynkiem iawnie abo potajemnie/nic
 niewazy. Jesliby na ktorym miescu
 w słowie byl nakazony / albo szafso-
 wany/that/ izby dla onęgo nakazenia
 rzecz syc mienila abo waryowala. Je-
 sliby też pieczęć szafszowana byla.
 Jesliby syc przywilej sciagal na pier-
 wby/a pierwszego nie bylo / tedy then
 poslednieyszy nic nie wazy. Jesli do
 pewnego naznaczonego czasu dany/ a
 czas przeminat. Jesli też jest dany
 tu wblizeniu prawa czyiego. y w in-
 nych przypadkach tam opisanych/listy
 nie waza. O tym też jest nieco inces
 Articulos fol. Liiij.

Tu trzeba wiedziec gdyby kto mial
 list wolności a byl od tego przywie-
 C ij dżion

Porz.

Arty.

Cesar

xxvij.

Liiij.

Keyeste do

dzion ku zeznaniu dlugu / trzeba iest
 tego Creditorowi/ aby on dluznik od-
 stapil swoiey wolności/ ile ku tey spra-
 wie. Bo by ono zeznanie nie nierozy-
 lo/ iesliby przywileiu nie odstapil.
 Słowy płacenie/ patrz w słowie/ Pła-
 cente.
 Gluchowie z bracia działu nie biorą.
 Głupstwo w styczniſtwie ma być na
 baczeniu.
 Gościem kto ma być rozumian / Go-
 ścienny Sad.
 Goście przed obcym Sedziem kiedy
 winni odpowiadać/ y na iarmar-
 ku kiedy winni.
 Gościenné odwołki w Prawie.
 Gościennem Prawem Appellacya
 Gogranius na gorącym Prawie Se-
 dzia.
 Gorące Prawo. Połonanie y Odwód
 na gorącym Prawie..
 Gorącego Prawa własności.
 Gospodarz o niezapłacony Czyns blis-
 sy dowodu.
 Gospodarska opatrność w domu o-
 kolo slug/ komorników.
 Gra Sadu nie ma/ y kiedy ma.
 Gracz iest iako Zboycą.
 Gwałtowniká lotra w obronie zabie-
 może.
 Gwałtu nie czyni dziecię/ salony/ ied-
 no kto rozum ma.
 Gwałtowniká Slachta imać może/ y
 iako syc z niem Mieyski Wzad/ po-
 dlug Statutu sprawować ma.
 Gwałth

Poz. Arty. Césár

ij.
 xv.
 xliij.
 xliij.
 Lxxij.
 Lxxij.
 Lxij.
 xlvij.
 xlvij.
 xlvij.
 xxix.
 Lxij.
 xlv.
 xxvij.
 xxxv.
 Lxij.
 Lxij.

Keyestr do

Gwałt kiedy ma być rozumian kiedy
nie gwałt.

Gwałtownik niewiasty albo dziewczki/
iako ma być karan/ y gwałt cierpią
ca iako sye ma sprawować.

Gwałtowne wniesienie żony/ nad wo
lę meżę / Dziewki nad wolę rodzi
ców.

Gwałtownik y w dzień świątchy ma
być Sadzon.

Gwałtem Imienie komu biorący co
trąci.

Gwałtem wybity z Imienia ma być
naprzód wrócon do Imienia.

Gwałtownik na rekomic nie ma być
dan.

Gwałt dawności nie ma.

Gwałtem co kto bierze z ómyłki/iaką
nagrodę winien. Patrz też o tym w
Keyestrze na Tytuły/w słowie / Je
mować sye.

Gwałt domowy ma być obwołany.

Gwałt. kiedy nani dzwonią każdy wi
nien bieżć.

Gwar co iest/ iako ma być/ co znaczy.

Gwar winien Powód po żakobie w
działac/á pozwany hnet po gwarze
odpowiadać.

Gwaru obzecznie nie iest wedle Prá
wa.

Gwar dla czego bywa co znaczy.

H.

Hergewet co iest/ Hergewet kto bierze
Hergewet biorący co winien śierotam

C iij .. Któremi

Porz.

Arty.

Cesar

xxvi.

Lix.

vij.

xxxvij

xxij.

Xlv.

xxvi.

xxv.

xxv.

xxvi.

xxvi.

xxvi.

xxvij.

lxxvij

Lxxi.

Lxxix.

Lxxix.

Cxxij.

vi.

iiij.

Kyestr do

Któręmi sye opieka.
 Hergewetem iako sye bracia dzieła.
 Hergewet nazwiska niema aż po zmar-
 tym.
 Hergewetu nie może Testamentem od
 blißszych oddalić.
 Heretyk iako ma byc karan.
 Heretyk / patrz w słowie Bluznierz/
 Odśzeptaniec.
 Kultacie/ gracie/ próżniacy/ mają być
 imowani / y iako sye zniemi w Nie-
 ście sprawować.
 Hypoteca łacinnicy nazywają Imie-
 nie stojące y leżące/ obowiązane komu
 w długu słowy albo zapisem / które Imie-
 nienie Wierzytelowi zarazem w moc
 nie jest podane/ tylko teraz jest nazna-
 czone obowiązkiem albo zakładem/ gdzie-
 by dłużnik w długu albo w iakiej po-
 winności obiecany/ na czas umówio-
 ny/ dosyć nie uczynił. A stąd takie Imie-
 nienie obowiązane nazywają / Bona
 hypotecata/ obligata/ pignoriata/ sup-
 posita. Pignus zaś sye nazywają za-
 kład/ który kto Wierzytelowi swoje-
 mu zarazem daie. A iako Hypoteca
 nazywają tylko Imienie stojące/ albo
 leżące/ komu obowiązane: tak pi-
 gnus tylko ruchome rzeczy które w za-
 kładzie reka mogą być podane. Wszak
 że wiele ich między tnymi słowy pi-
 gnus et hypoteca różności nie czynią/
 y owsem za iedno poczytają/ iakoż ié-
 ku zakładowi w rzeczy powinny / za
 iedno są/ choćby teraz choć potym do-
 brá takie

Porz.

Arty.

Cesar

iii.

vi.

vi.

vi. vij.

cxviii

Lxiiij.

x.

Kyeſſe do Porzadku.

20

brać iakie w zakład były dane. Ale właſnie mówiąc o zakładzie/który teraz kto daie/ a który po tym ma dać/ gdzieby doſyć nie uczynił/ muſi miedzy tymi ſłowy roznosć być wyſſſey mianowana/ z ſtrony dobr różnych ruchomych y nieruchomych.

Hypoteca dwoiaka ieſt/ to ieſt Imienie w zakład komu obowiazane dwoiaki ieſt/ **Latinnicy** mowią/ **Tacita** hypoteca. **Expieſſa** hypoteca. **Tacita** nazywają

choćby kto ſłownie umowa/ zapisem Imienia komu nie obowiazat/ przedſyć ſyć obowiazaniem być rozumie ex diſpoſitione legum/ za poſtánowaniem Práwnym tak iako by było ſłowy albo zapisem obowiazane/ iako ſa/ dobra opiekunów sierotom o ſtę ſprawowanie opieki/ o wtrácenie ſtátku sierot/ o zámieſtánie ich pożytkow/ także y tych dobra którzy ſa ná mieſcu opiekunów/ których ſowa **Procuratores**/ y rzędzicielów opátzyczielów ſprawców Imienia sierot dorosłych/ które rzędziciele/ ſowa **curatores**. Ná to dobra oycowſkie/ ſa téż obowiazaniem o dobra macierzynſkie / ieſliby ie oćciec trzymając wtrácił/ ſtode uczynił. Także dobra Macierzynſkie o dobra oyczyste/ ktoreby matkka trzymając wtráciła/ albo ſtode w nich uczyniła. Dobra meżowe żenie w dlugu wiána. Dobra ženine meżowi w dlugu poſágu. Dobra dluznikowe w dlugu Królewſkim albo Rzeczypoſpolitey. Dobra tych którzy rządzą Koſcioty/ o ſtode koſcielne. Dobra ſłobdzieſkie o przywrócenie rzeczy kradzionych. Dobra poſpolicie koźdego wyſtepnego/ ſa téż obowiazaniem temu komu ſtode uczynił. Dobra komornicze goſpodarzowi w Czynſu y w nákázaniu domu. Dobra Teſtamentnika w tym co komu oddał. Rzeczy kupione za pieniadze sierothy / ónem sieroróm ſa w obowiaſtku. Rzeczy kupione za pieniadze cztowiekta wojennego / o przywrócenie pieniadzy / y inne dobra w Práwie opisańe/ rozumieia ſyć być w obowiaſtku w zakładzie/ choćby nie były mianowane albo podane w zakład ſłowy/ zapisem. Ty ná

Keyeste do

sem. Ty nazywaia byc in tacita hypo-
teca/ y koždy s przyrzeczonych moze na
nich dochodzić swoięgo/ nie inaczey ia-
koby też byly słowy/ zapisem wzaia-
podané. A zowa też to wżem w pra-
wie Tacitum Juris/ quod non est ex-
pressum verbis / nie inaczey kiedybyni
komu pożyczyl pułkustka wina/ choc te
go nie wymawiam słowy / aby mi zaś
tak dobrze oddané bylo: wśakże syc cho-
tak rozumieć/ nie inaczey iakoby słowy
wymówił. Quoniam tacitum Juris/
tacitum intellectum/ idem significat/
ac si esset verbis expressum. De tacita
hypoteca/ wiele pisali wżem w pra-
wie/ co gdyby miał wypisować musiał-
by byc na to osobne Książki / tu syc
tylko mianowały ty dobra które syc ko-
mu rozumieć byc w zakładzie choc nie
sa mianowane ani zapisane w zakła-
dzie.

Hypoteca expressa nazywaia dobra
mianowicie/ komu słowy albo zapisem
w zakładzie iasnie podané wskazane.

G.

Jarmark/ na iarmarkoch o co winien
obcy odpowiadac.

Jednackie skazanie kiedy nie ważne
Jednanie ma the moc iako rzecz os-
dżona.

Jednacki dowód jest iako y Sadowy.
Jednanie pod zakładem ma być/ Do-
wód jednania.

Jednacz/ takze Sedzia na którego by
syc dowiedzia

Poz. Arty. Cisar.

Li.

Ciż.

xri.

xri.

Ciż.

xri.

xri.

Reyestr do Porz. Arty. Césár.

sye dowiedziano/iż dla osadzenia albo iednania pienia-
dze wziat/ ná gárdle ma byc karan. Napisano Spec:
Sax:lib:ij. Artic:60. in glosa. Judicem Arbitrumue Ju-
re datum/qui ob rem dicendam accepisse pecuniam cō-
uictus est/capite punito. Jest to bowiem skaza ku spras-
wiedliwosci wielka/dawanie y branie darow. Przeto ná
Sedzie y ná iednacie takie Prawo uczyniono/tak ze y ná
tych którzy dla sprawiedliwosci wspominki daja/ktoryz-
by w tym byli podczrzani / jest Prawo tamze napisano
takie/iż skoro do Sadu przyyda maja przysiedz/ iż Se-
dziemu y żadnemu ktorzyby sprawę ich chcieli opako-
wać/nie niedali ani chęć dąć.

I Jednacie świadectwem swoim pod przysięga uczy-
nionym/moga spomęgo potónać/ tak iaboby sye przed
Sadem rzecz toczyła. Spec: Sax:lib:ij. Artic:11. in glosa.

I Jednaczow iesliby wiele obranych byto/a ieden z nich
umarl/uz onó obranie ginie Spec: Saxo:lib:ij. Artic: 55.
in glosa. Et Spec. Saxo:lib:ij. Artic. 11.

I Jednaczmi nie moga byc/sluga/lat nie maitacy/głus-
chy/niemy/ kalony/ popedliwy/ żaden w swęy własney
krzywdzie/niewiastá/wyigwssy by byla zacna páni/mg-
dra/ spráwna/ rostropna.

I Jednanie nie nie waży / iesli sye iedna sierota bez o-
piekuna. iesli pod zakładem nie bedzie uczynione. iesliby
sye iednacie nie zgadzali.

I Jednacie dwa ná co sye zgadzaja/ trzeci musi zezwo-
lic. Spec: Saxon: lib:ij. Artic:11.

Imienie Brat starszy dzieli/mlodszy o-
bięra.

ij.

Imienie które nie może być oddalone
bez przyzwolenia dziedzicow/ któ-
re może oddać.

x.

xi.

xij.

x.

Imienie s pemych przyczyn oddać
może od swych potomków.

Imienie chcąc kto bliskością otrzymać
co czynić ma.

xij.

D Tu ich

Reyeste do Porzadku.

Tu ich więc wiele pytaiz. którzy sye do Imienia czyies
go bliskosciz ciagna, które przez przodka ich iest odda-
zone, y mowia tak: nie mogli tego oddalic. A drugi który
Imienie trzyma/mowi: mógł oddalic/ wolno mu cho-
bylo przedac/ iam to zaplacil/ w possessyey iestem/ iego
to własność była/ spokoziem tego używał. etcc. Na the
wastpliwosc vczy Glosa Spec: Saxon: libu. Artic: 52.
na koncu tymi slowy: Imienie iest dworiatie. Nierucho-
mé y Ruchomé. Nieruchomé/ iako są Rolé/ gate/ laki/
domy/ folwarki/ kāmienice/ dworiatko nam przychodzi:
Naprzód/ albosiny go za nasie pieniadze/ nasia praca/ ná
byli/ kupili/ albo nam Sadownie dārowano/ Albosiny
go nábyli z miesc pustych/ s kopāniny/ kthore przed tym
mieszcie nie bylo: Kthore łacinnicy zowā / proprium per
nos bene acquisitum: Takie Imienie nábyte może dać
y oddalic bez przyzwolenia dziedzicow w dobrym zdro-
wiu. Wthore przychodzi nam Imienie nieruchomé
spadkiem po czyiey śmierci/ iako gdy ia Imienie kupię
y wzdādza mi ie/ potym po moiey śmierci/ ná moie dzie-
ci spadnie/ a po moich dzieciach/ ná inné dzieci: to zowā
proprium hereditarium/ hereditas ex morte aduoluta.
ad mortua / Dziedzictwo przypadłe abo przyumartłe/ tak-
ie nie może być przedane y oddalone/ krom przyzwolenia
dziedzicow. Wszakże s pewnych przyczyn/ y to może
oddalic od własnych potomków/ iako nápisano iest in-
ter Articulos Iuris Maydeburgen. fol. x. A gdzie
Práwo mówi/ iż nie może oddalic bez przyzwolenia dzie-
dicow / Tam dziedzice rozumie własne swoie/ tho iest/
dzieci/ Wneki. A stad sye potāmie wedle wykladu nie-
ktorych iż bez przyzwolenia bráciey może to vczynie.
Wszakże ná wielu miescach/ nie sprāwnia sye wedle thes-
go Prāwā / ale wedle zwyczajū/ gdzie wolno Spadki y
przypadłe dobra przedāwac bez przyzwolenia dziedzic-
ow/ etey przyczyn/ iżby to wielka niewola była/ komu
co spzyrodzonego Prāwā przypadło/ aby to niemiał za
potrzebę

Rey:ste do

potrzeba swoią oddać albo przedać/
et quod talis non esset ex successione
illorum bonorum/ heres / sed tantum
dominus usufructuarius : y nie byłby
taki prawym dziedzicem Imienia przy
pádłego/ tylko páncm do żywota uży-
wającym. Pzeto téż za tey niesłuszno-
ści wważeniem / then Artykuł Prawa
Spec: Saxon: libri. Artic: 52. (Gdzie nie
kaze oddać Imienia króm przyzwole-
nia dziedziców) jest skazony in Concilio
Basilien. vide inter Articulos re-
probatos/ Articulum eccatum/ et Spe-
ci: Saxon: libri. Artic: 52. iasnie in mar-
gine na przodku položono. Articulus
reprobatus.

Ruchomé rzeczy własną pracą naby-
té/ iako są pieniądze/ y inne/ ty mogą
być oddalone króm przyzwolenia dzie-
dziców: może ie dać komu chce za czasu
dobrego zdrowia / bez żadného sprzeci-
wienia. Iure Munic: Artic: 61. in tex-
tu. Spec: Saxon: libri. Artic: 52.

Imienie ruchomé może Testamentem
oddac króm dziedziców.

Imienie kupné nie wypłacone gdyby
zgorzało / winienli kupiec dopłacić.

Imienia iako sye bliskoscia może do-
magać.

Imienie stojące / leżące / ruchomé co
jest.

Imienie zastawne dawności nie ma.

Imienie/ pácz wstowie/ Dziedzictwo/
Dawność. y między Tytuły/ w Re-
yestrze/ Imienie/ Dziedzictwo.

D ij Imować

Poz

Arty.

Cesar

xij.

xij.

xij.

xij. xij

xij.

Keyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Imować sę rzeczy krádzionych / iáko y iákich. pátrz též o thym w Keye strze Tytulowym.	Cviij.		
Instrumenta ku otwieraniu zamków ktoby miał/może być meczón.			xi.
Instrumenta do zakładania ognia.			xij.
Interlocutoria sententia co iest.	Xcvi.		
Jscá kto stáwić nie może/ rzecz tráci.		xxvij.	
Inwentarz iáko rychlo po zmarłym czynić.	Cxi.		
Inwentarze fałszywe iáko máia być opátrzone/ y winá za nieślusné dá nie ku popisaniu.	Cxij.		
Inwentarzá pożytek.	Cxij.		
Ius representativum co iest.	Cxvi.		
R.			
Karanie o fálcsné skárzenie.		xxxij.	
Karanie nieposlušného w Cechu.	xxiij.		
Karanie kto fálšerzá / złodziejá pzechorowya/ ábo sam fálšnie.	Cxxx.		xxxvij.
Karanie zlych Prokuratorów.			xxxvij
Karanie o vczynek pzećiw przyrodze- niu/ o vczynek s krewnemí biáles- mi głowami.			xxxvij
Karanie/ ktoby miał trzy żony/ álbo żoná dvou mežów.			xxxix.
Karanie zwódnic/ zwódników.			xl.
Karanie tych którzy pobudzáia pze- ćiw vzedowí y rostérki stroia.			xl.
Karanie o trucidne.			36. 41.
Karanie ná tych co dziećí tráca.			Xli.
Karanie o táiemné sromocenie.			xxvi.
Karanie/ meczenie zloczynców rozma- itych. wšytká czwarta część Po- rządu o tym.	cxvij.		

Reyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Baranie przynopizysiejece.	lxviiiij		
Baranie na gardle kthorem osobam ma byc odwlocone.	Cxxv.		
Baranie / patrz tu temu w slowiech/ Salpierz/endzotozmit/zlodziey/me zoboyca/Mloneta/zloczynca/ y w innych nazwistkach zloczyncow.	cxvvi		
Karlowie/ Karlice spadku z bracia nie biora		ij.	
Kat/Katorwska obrona vrsad tego.	28. 29.		
Kominow opatrzenie ma byc na koz de suche dni.		Lxiiij.	xxviiij.
Kominow budowanie miedzy sasady		Xli.	
Konia iako sye imowac / y innego by dlecia/ patrz tez o tym w Reyest rze na Tytuly w slowie / Imo wac sye.	Cxviiij	xxviiij.	Xlij.
Kon iesliby dsiacie zabiti w sadzone/ia ka nagroda ma byc od tego kto w sadzil.		xxvvi.	
Kon/patrz tu temu w slowie/Bydle.			
Koscielne rzeczy kiedy moga byc prze dane/na zastawe od zyda nieprzuj mowane.	xxxi.	xxviiij.	
Kosciol ktorych zloczyncow bronic nie ma		xxx.	
Kostki falszywe ktoby mial / iako ma byc karan.		Lv.	
Kradziona rzecz dawnoscia nie ginie.	Cix.	xxviiij.	Xlij.
Kradzione rzeczy przy zlodzieciu nalez zione/komu naleza.	Cxxx.	xxviiij.	Xlviiij.
Kradzione rzeczy do Wziedu przynie sione/ patrz tez o tym w slowie/ Rzeczy.			Xlviiij.
Kradziona rzecz iako temu ginie/kt Dij ry ia		xxviiij.	

Reyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
ry ią kupił.		xxix.	
Bradojęstwo wędnie wnoocy zboża/ o- woców/iakie karanie ma.		xxix.	
Bradziiona rzecz nie ma być tajemnie chowana.		xxix.	
Bradziestwa dowód.		xxix.	
Bradzięs/ patrzą tu temu wslowie/ Zło- dziejstwo. Złodziej.			x. xi.
Brawcowi gdy sisko wkradna / ktho ma czynić przeciw złodziejowi.	Cr.		
Brwawa wina iako wielka.	xi.		
Brwności stopnie tu rozeznaniu spa- dów.	Cxiij.		
Brwony z innego Prawa przychodzący po Spadek / iakie rekoienstwo winien.		iiij.	
Brześcianin iako żydą potonywa w świadectwie.	xxx.		
Ksiądz nie ma do karczmy chodzić/ y inne ich powinowactwa.	Lxxxij.		
Ksiądz bez Testamentu komu odu- mięra dóbr swoich. Patrzą też o tym w Reyestrze na Tytuły/w slo- wie/Kaplan.	xxx.		
Ksiądz kiedy świadczyć może.	Cxxij.		
Księżę namowy przy zloczyncoch/ ktho reżle.		vij.	
Księgi/karty/ná czyie sławe potajem- nie pisané. Patrzą też o tym wysi- sę wslowie/Sámosi libelli.		vij.	
Księgi smolné iako mają być chowa- né.		xxv.	
Kupcy/ Bramarze kiedy winni w in- nym Prawie odpowiadać / patrzą w slowie/Jarmark.		xxvi.	
		xlvij.	
		xlvij.	

Keyestr do

L.

Lata iako dowodzie/ Lata pacholecia
y dziewki.

Lat dwoiatki jest vnanie/ icdno mlo
dzienstwa albo moznosci rodzenia/ la-
cinnicy zowz/ Annos pubertatis. Dru-
gie rostopnosci/ lacinnicy zowz/ An-
nos discretionis. Lata mlodzienswa
annos pubertatis/ mezczyznie wedle
Prawa licza Czternasce lat/ Dziewe-
zce Trzynasce. Lata rostopnosci
mezczyznie/ xxi lath. Ale wedle Prawa
mieyskiego latha mlodzienswa y ro-
stopnosci/ nazywaja mezczyznie xiiij
lat: Dzieweczce xiiij. Obyczay vna-
nia lat jest dwoiatki / icden przez wyz-
nanie dwu osob z rodzaju Oycowstie-
go / dwu z rodzaju Matczynego. A
gdzieby tych krewnych nie bylo/ thedy
przez znaki obrostaia na miescach/
ktore Natura przyrodzonym odzienini
okrywa/ in barba/ ilij/ et ascellis. Ale
Prawo mianowicie doklada: gdzieby
wztopliność byla o leciech / tedy przez
ty znaki bywa doswiadczenie. A gdzie
by byly wiadome albo mogly byc in-
nym sposobem vnanie/ to jest przez wy-
znanie przyaciol/ thedy takiego przez z-
naki ogladania nie trzeba. Spec: Sa-
xonlibii. Artic: 42. Iure mun: Artu: 26.

Lacie kto komu y odlaie/ nie trzeba na
grody.

Laziebniacy ich towarzysze/ winni og-
nia bronic.

Legale im

Porz.

Arty.

Cesar

xxxiij.

Xlvi.

Lxi.

Reyestr do

Legale impedimentum co iest.
 Lekace Imienie które nazywają.
 Lekarskie świadectwo około rannego.
 ¶ Lekarz/mali mieć zapłatę za pracę
 y za lekarstwa swoje/gdy chory/bedac
 inż vyzdrowiony zaś w chorobie ropad-
 nie. Vczeni w Prawie tak to sądzą: Je-
 sli chorego niemoc y przyczyna niemoc
 cy za staraniem lekarzowym vstata/ a
 potym za nową przyczyną przysła/te-
 dy lekarz ma mieć zapłatę. Albowiem
 pokazuje syc / iż lekarz o téy tylko nie-
 mocy w której chory piérwéy był/prac-
 cę miał/a nie o téy która potym za no-
 wą przyczyną przysła. Jesli nie-
 moc nie była vyzdrowioná y przyczyna
 niemocy nie vstata/ale syc tu zdrowiu
 nieiáto odmienitá / thák ieszcze lekarz
 nie vyzdrowil chorego / przeto mu nie-
 winno zapłaty dawać. Jesli wstpli-
 wa rzecz iest / aby niemoc y przyczyna
 niemocy miała vstać/iedno syc tak zda
 aby nieiáto stáneta/a zaś przysła/tám
 syc pokazuje / iż syc za piérwszą przy-
 czyną wróciá/dla tego Lekarz niema
 mieć zapłaty. Ale iesli syc niemoc po
 nieiákiem czasie wróciá/ tu syc poká-
 zuie/ iż z iákiey nowéy przyczyny przy-
 sła. Tám Lekarz ma mieć zapłatę za
 pracę swoje. Totat Bartol.in Decisi-
 onibus.

Liczba Rádziecka Pospólstwu .

Litis contestatio co iest.

Listy dowodné rozmaite.

Listy v Sadu w czym máią być pil-
 nie baczone.

Listy

Poz.

Lxij.

viiij.

Lxxv.

lxxvii

Arty.

L.

xiiij.

xxiiij.

Liiij.

Cesar.

xliij.

Keyestre do

Lifty wolności iakie mają być cho-
wane/patrz w słowie/Głęty.
Linie w Dzwie krewności.
Liktupnicy potrzebni.
Lotra na drodze zabić może.
Ludziom zacyym Prokuratora mieć
przystoi.
Ludzieiednego Prawa / nie mają sye
poćiegac w cudzym Prawie.

SR.

Mąż po żeninę śmierci/ruchome rze-
czy bierze.
Mąż Gerade winien opatrzyć.
Mąż nie winien oprawy żenie kiedy
posagu nie weźmie.
Mąż żeninego Imienia utracić nie
może.
Mąż o cudzołstwo żony winien mó-
wić.
Mąż z żoną kiedy po sobie spadek bio-
ra.
Mąż kiedy o cudzołstwo żony niema
karac.
Mąż wydawając żonę swoję na sro-
mote / albo Matką dziewczę iako
mają być karani.
Małżeństwo między żydem a krześci-
aninem iest cudzołstwo.
Manuale factum co iest.
Matka po dzieciach kiedy spadek bie-
rze.
Matka dzieciom Imienia odumiera/
dzieci Oycu.
Matczyne Imienie/ iest obowiązkiem
dzieciom

Porz.

Arty.

Cesar

Cxiij.

xxviij.

xxliij.

xxviij.

xlviij.

liij.

v.

viiij.

ix.

xlviij.

Cxviij.

cxix.

xxix.

cxix.

xlviij.

24. 25.

ij.

iiij.

Reyestr do

dzieciom w utraceniu dóbr: Oyczy
 stych/pátrz w słowie/ Hypoteca.
 Mátka ma prosić Wziedu dzieciom o
 Opiekuny.
 Mátka gdy dziecię straci/ a przy sye te
 go/iákie ma być badanie.
 Mátka gdyby dziecię straciła/ iáko
 ma być karána.
 Mátka rzecz v Sadu bez odwołót ma
 być sądzóna.
 Meczénie zloczynców iákie ma być.
 Meczénia różność wedle osób y wol
 ność od mezenia.
 Meki rozmaite wedle Práwa y nie we
 dle Práwa.
 Meczénie ranného zloczynce iákie ma
 być.
 Mészátka sromotnie żywiąc co traci.
 Mészobóystwa rozmaitego/ śmierć ro
 zmaíta.
 Mészobóystwo przygodné w obrónie/
 pátrz téż ku temu w słowie/ Zabicie
 przygodné.
 Mészobóycá kiedy ná gárdle ma być
 karán. Przyczyny mészobóyce oma
 wiájące.
 Prawo Boże tegóž vczy dostátecz
 niéy. Deutr. 19. Aby ten któryby bli
 niego swého z nieobaczenia zabił/ z kó
 rymby żadnéy nieprzyiáźni przed tym
 nie miał/iáko/ gdyby kto stím siedł do
 lasá diew rabiác/ a rabiác dzewo spá
 dla siekiérá stoporzystá y raniłá bli
 žniego tego/ ták/iżby umárl: ták aby
 wciékl ná miejsce bezpieczné ku temu
 náznáczó

Pon.

Acty.

Cesar

xxxiiij.

ix.

xli.

xlv.

liij. liij

lv. xij.

xix.

Cxxi.

Cxxiiij.

Cxxv.

xx.

x.

xxxliij

xxxv.

támże.

xxv.

xxxviij

xxxix

Cxxv

xxxvi

xxxviij

Keyestr do

náznáčóné/ á tam zachował zdrowie/
y został żyw. Ale iesliby kto żywić s
tím w nieprzyiázní zastąpiwszy mu ná
dóddze/strzegeł nan/ á ránil y smiertel
nie/tak izby umárt: á potymby wétekt
ná miejsce ktemu spíawióné: tedy stár
sy miásta ónego posla á wezma go s
tamtąd/y podáda go w rece porwino
wátenu zabitego aby umárt. O thym
sérzey czytay ná miescu námienióny/
y Numeri 35. Josue 20. Gdzie tam tyl
ko tym mejoboycom opisána jest bes
pieczność ku zachovániu zdrowia kto
czyby sprygody zabili á z ónym zabí
tym nieprzyiázní żadney pzed tym nie
mieli. Qui percussit proximum su
um per imprudentiam / nec odio pro
secutus est eum antea. Przyłożono
trzecią przyczynę / Exodi 21. Ktoby
nie czyhał ná kogo / á dał go Bóg w
rece iego / tedy y then ná miejsce bes
pieczeństwa będzie syc mógl schónić.
Ale iesliby kto wmyslnie á zdrádlíwie
czyhał ná cudze zdrowie / á zamordo
wał go / then y od Oltarzjá mégo be
dzie wzięt ná śmierć.

Mejobóyce znáki pewné.

Mejobóystwa osoby wolné.

Mejobóystwa nie każdy winien choć
zábije.

Mistrzá skólného vyzd.

Ny to aby sludze zaplácóno byto. Aby
též slugá ku dowodowi byl bliszy/
dwie sa rzeczy potrzebne. Viednání
zapłaty/ á doslužení do času zmó
wióné

Porz.

Arty.

Cesar

136. 137

xxij.

xxiiij.
xxv.

viiij.

Keyestr do	Porz	Arty.	Cesar
wionego. Spec Saxon libii. Articulo 22 in glosa.			
Mniſzy z bracia spadku nie biora. R	Cxxij.		
Ktorezy dziedzictwa nie traca.			
Mniſzy kiedy ſwiadczyc moga.		vij.	
Mniemania / ktore w czynku wymos		Xlvi.	
wki nie maia / y w ktorych czyn		Xlvij.	
koch maia.			
Moc iako zepsowac moze.	lxxiiij.		
Monety Nynce falſzowanie / wywa			xxxvij.
rzanie / obzezowanie.			
Moznieyſſemu s ſtrony vyzedu kto od			
ſtepuie Accya ſwoie ktora w prawie			
ma / traci ia / y odſtepek nie niewazy.		Xlvi.	
Spe: Silibii. Art: 48 in glosa. Qui a			
ctionem potetioni ratione officij ce			
dit / perdit Actionem illam / et ceſ			
sio non habet effectum.			
Mſzczacy ſye ſwoey krzywdy / Prawo		xxvi.	
ſwoie traci.			
N.			
Naiemnik dzierzawca bliſſzy ku do		xxxvij.	
wodowi naymu.			
Naiemnik / czynſ zaplacony / ſamo		xxxix.	
trzeć dowodzi.			
Naiemnikowi / kiedy moze wypowie		xxxix.	
dziec naiem.			
W naymie gdy ſye ſkoda ſtanie / czyia		xxxix.	
ieſt / Pana czy komornika.			
Naiem ma byc wczas wypowiedzian.		Xl.	
Naiemnika moze ciazac / nie pozywa		Xl.	
iac.			
Naczynia rzemieſlnego zóna po mezu		ij.	
nie bierze.			
Naczynie			

Keyestr do	Poiz.	Arty.	Césár
Naczynie rzemieślné do Gerady nie- służy.		ij.	
Nakładów Práwnych płácenie.	Cvi.	Xlv.	
Nakłady / stróná zyskująca rzecz głós- wną poprzysięga.	Cvij.		
Nakłady na świátki iákie máią być/ gdy świádek ná świádectwo czes- ta.		xxvij.	
Náleżóné rzeczy máią być wróconé/ nie táióné.		xxviij.	
Práwo Bóże tákże vczy Deut:22. gdy rzecz czyie zgubióná naydzieś / áz bys tego nie smiał kryć.		xxix.	
Nie stáníe do Práva po Odpowiedzi ná roku z odkładu / skodliwé.	Lxxv.		
Niewiásty świádczyć nie mogą.	Lxxxi.		
Niewiásty kiedy mogą być pokónané świádectwem.	Lxxxi.		
Niewiásty ábo dziewki zgwałcenie.	cxxxvi	vij.	
Niewiásta w swoiey sprawie / sámá przysiędz ma. á inne wszyscy sprá- wy przez Opiekuná sprawować.	Xcviij.		
Niewiásta biorąc Gerade co winná mężowi swéy przyaciółki.		iiij.	
Niewiásty kiedy świádczyć mogą.		vij.	
Niewiásty póki płód noszą w żywocie		vij.	
Niewiásty nie przeswiádczy.		vij.	
Niewiásta niewinná Práva vmieć/ rzeczy nie może mówić.		vij.	
Niewiásta zá żywotá meżowého kiesz- dy sye może Wianá vpominác.		ix.	
Niewiásta domagájac sye opráwy / iá- ko blisssa dowiédz iż po niéy po- sag dano.		vij.	
Niewiásta práwniac sye s Potomki E iij mezo-		ix.	

Keyesfr do

meżowemi o pieniądze do meżá
wniesione/ nie blisza dowodu.
Niewiasta bżemienna/ kiedy ma wy-
nidy z meżowego Imienia.
Niewiasta dla nieczadu/ dziedzictwa
nie traci.
Niewiasta sromotnie żyąc co traci.
Niewiasta / patrz tu temu w słowie/
Żona. Bżemienna.
Niewinny kiedy sye skawa winnym.
Niewiasta bez Opiekuna nie niemoże.

G.

Obowiązek Imienia dwoiaki / patrz
wyspisy w słowie/ Hypoteca.
Obwiniony bliszy sye przeciw żalobie
odwieść / by też był y powołany.
Obwinioney stronie nauki.
Obwiniony stakim dowodem odcho-
dzi/ iaki Powód nan wiedzie.
Obwiniony od wielu/ iednemusye spia-
worować ma piérwéy.
Obwiniony kiedy winien w cudzym
Práwie odpowiadać.
Obwinionego odwólki iakie / y kiedy
nie ida.
Obwiniony y Powód mogą sobie Pro-
kuratora s Przysiężników obrać.
Obwiniony Którym ludzióm nie wi-
nien odpowiadać.
Obwiniony / Kozdy winien znać abo
przec.
Obwiniony/ patrz w słowie/ Pozwany
Odpowiedz kiedy iest prawa odpo-
wiedzia.

Obpo.

Poz.

Arty.

Cesar

ix.

ix.

x.

x.

Xlvi.

v. viij.

ix.

lxvij.

63.80.

75-79.

xviij.

Xliij.

Xlvij.

23. 70.

71. 72.

Xlv.

xxxi.

Xlix.

Xlix.

Lxxv.

Keyestr do

Odpowiedź zaczęta na roku z odkładu
 nie skoczona/ skodliwa.
 Odpowiedź trojaka jest o dług.
 Odpowiedź słowiacka z innego prawa
 Odprawionych y nieodprawionych po
 tomków iaki dział.
 Odwołki/ pátz wysssey/ Obwinione-
 go odwołki.
 Odwód y dowód na gotącym prawie
 Odpowiednicy iako mają być karani.
 Odszczepienca blissy Krześcianin po-
 konac.
 Odszczepieniec nie może o cudzą Krzy-
 wde žalować.
 Odstepować Prawa możniejszyemu nie
 godzi sye / pátz w słowie/ Moż-
 nieyszy.
 Ogniowa przygoda iakie obrony ma
 mieć.
 Ognia kto nie broni/ gardło na łasce.
 W ogień kto domu nie otworzy gdzie
 goré co traci.
 Ognia zakładanie iako ma być kara-
 ne.
 Oczynna/ pátz w słowie/ Imienie.
 Oycowski Imienie jest obowiązkem
 dzieciom w utraceniu dóbr ich mat-
 ki/ pátz w słowie/ Hypoteca.
 Opiawy co sa y sposób opiaru.
 Oprawowanie Imienia zastawnego.
 Opowiadanie miasto wtórego y trze-
 cięgo Pozwu/ dobrze.
 Opowiadanie miasto Pozwu/ ma być
 w domu pozwanego / albo przed
 żoną iego. Spec: Saxo: libnij. Ar-
 tic: 163. in glosa. Omyl.

Porz.

lxxv.

Xlvij.

xxxij.

xxxij.

Lxxvi

Lxij.

Arty.

lxx.

xxi.

Xlvij.

ij.

Xlvi.

xlj. lx.

Lxi.

Lxij.

Cesar.

Xl.

xij.

xij.

xxxvij.

Reyestr do

Omylna rzecz w Sadu może być po-
prawiona.

Otkno do cudzego domu nie ma być bu-
dowane.

Opiekuny iako może inne wystawić/mi-
mo przyrodzone.

Opiekun winien czynić liczba siero-
tóm dorosłym.

Opiekun kiedy opiekę traci.

Opiekunowie ktorzy winni Inwentarz
wczynić y istota sierotóm.

Opiekun prze nieuczynienie Inwenta-
rza co traci.

Opiekun o krzywdę sierothy winien
mówić.

Opiekun iakie Imienie sierotóm wi-
nien oddać.

Opiekun może przedać Imienie dzie-
cinne spewnych przyczyn.

Opiekunów chytrość w dostawaniu
Imienia dziecinnego.

Opiek: niewierny może oskarżyć do w-
rzedu matką/babą/ciot: tych dzieci.

Opiekun w skodzie sieroty wymówki
nie ma.

Opiekunowa maietność iako jest obo-
wiązkiem sierocie ktora sye opie-
ka/patrz w slowie/ hypoteca.

Opieka/patrz ku temu w Reyestrze na
Tytuly szereg w tymże slowie/O-
pieka.

Ortel/Sententia/Dekret/iedno sa.

Ortel ma być przy obliczności obu
stron. Ortele dwoiatkie.

Ortel kiedy może stać.

Oszadzoney

Porz.
Lxxv.

Arty.

Cesar

Xli.

xxxij.

xxxij.

xxxiij.

Cxi.

xxxij.

xxxij.

Xliij.

Cxij.

xxxiij.

xxxiij.

xxxiij.

xxxiij.

vi.

xxxij.

Xciiiij.

Xcvi.

Xlviij.

Keyestr do

Ośadzónéy rzeczy Exekucya.
Osiadły nie winien sye rzeczyć.

B.

Pan z strony sługi swégo co winien
dzierżec.

Pan mieniąc iż słudze myto zapłacić/
bliższy dowodu.

Pan s których przyczyn winien słuze
puścić przed czasem.

Pan za słuze kiedy winien odpowia-
dać albo zań płacić.

Pan/pátrz w słowie/Sługá.

Pánowie iákie ludzi ná Dzedy wybier-
ać máia/pátrz ku temu w Tytu-
łoch ná ostatku.

Pástérz wshytkiemu pospólstwu ma
być ieden.

Persony w krewności opisane.

Persony do Sadu należące.

Pocna talionis ná skarzacego fałszy-
wie.

Pisársta przysięga y winá za nieślus-
né pisanie.

Pisárzowi náuka około głównych
spraw.

Pisanie przy mece zloczynców iákie
ma być.

Pisania własnéy ręki przacy sye / iáko
odchodzi.

Pisino własnéy ręki iest dwoiákie/ied-
no Cyrográfowe / á drugie Keyestro-
we. Pisino własnéy ręki Cyrográfo-
we/ kiedy kto pokazuje przed Wzudem
przeciw temu który pisal/á then który
pisal/

Porz.

Ciiij.

Lxviij

Arty.

Ciiij.

Lxviij

Cesar

Ciiij.

Lxviij

Liiij.

Liiij.

Liiij.

Liiij.

vij.

Xliij.

Cxiiij.

v.

xxxij.

xvi.

Xlvi.

xiiij. xix

xlviij.

lxxxviij

pisał/ przyznawa ono pismo swoje/ tá-
 kie pismo iest ważne/ y ókolo takiego/
 nie maś żadnego spou. A iesli kto nie-
 przyznawa reki swey: tam iesli na ta-
 kiem piśmie iest podpisanie obudwu
 stron/ y świadków/ którzy óno pismo/
 y swiego podpisania y strony zezna-
 waia/ ważne iest. A iesliby było tylko
 samych świadków podpisanie / thám
 gdy reke przacego zeznawaią/ á ktemu
 pismo przez porównanie liter z drugie-
 go pisma podobnego pokazuią / téz ó-
 no pismo ku dowodowi ważne iest / y
 przec syc go stroná niemoże. Ale iesli
 thélko z gola sami świadkowie zezna-
 waia być czyie reke/ albo samo thylko
 przyrownanie z drugich liter podob-
 nego pisma/ czynią/ tam nie tak zupeł-
 ny iest dowód/ przeciw stronie przacéy
 syc reki swey. Wszakże mogą być tácy
 świadkowie osoby wezwé/ którzy ni-
 gdy żadney nagány nie mieli/ ani mieć
 mogą: Może tleż być také znaczne ze
 drugiego pisma liter porównanie / iż
 tylko z samey iedney rzeczy tho iest ál-
 bo świadków zeznania / albo liter po-
 rownania/ może być słuszny dowód
 przeciw stronie przacéy syc reki swey /
 albo przeciw kórem dziecióm nieprzy-
 znawaiacem reki przodka swiego/ po-
 kórem Spadek biora.
 Ad Prawo Césárskie wzy/ Iesliby ktho
 komu wielkiey summy wierzył/ á chciał
 być w tym bezpieczem/ nie ma inakšé-
 go Cyrográffu od dłużnika przyymo-
 wać / iedno

wac/ iedno azby sye trzy swnidlowie
dobry slawy popisanu. Latke v d. 17.
in. 17. / iesli by chcal byc besprezen 17.
dlug oddal/ taki tez od Credytora Ly-
rograff z podpisaniem trzech swawo-
row przyymowac ma. C. Si certum pe-
tatur/ L. 17. § Super Cirographario.
Pisina zis Reyestrowego/ wezm w
prawie takie nauti podawala: Inli
sye w Reyestrze co naydnie/ co by bylo
przeciw temu ktory pisal: takie pisino
ma nuesce. y jest zupełnym dowodem.
A iesli jest ku pożytkowi tego ktory pi-
sal/ tam nie czyni dowodu/ y pospoli-
cie tho zachownia / iz pozwany kiedy
nau czego Reyestrem dowodza / blis-
sy sye przeciw Reyestrowi odwieśc/ ni-
zby go ktho Reyestrem pisina swego/
mial pokonac. Wszakze niekiedy takie
pisino pomaga nieiake za tym kthory
pisal albo za dziedzicem tego/ w thym
przypadku/ iesli sye tam zamyka liczba
zmartego kthory byl czlowiekiem/ do-
brey slawy.

Statut Koronny Sigismundi in
Anno 1540 tak wciy: Kiedy Slachcie
Kupcowi dluzen/ a kupiec dlug ma na
pisany w swoim Reyestrze / przysiege
otrzymawa przy swoim Reyestrze prze-
ciu Slachcicowi. Wszakze pod thym
sposobem/ iesli dlugu swego od Slach-
cica w czasie trzech lath szuka. Albo
wtem gdzieby trzy lata minely/ inz ta-
kowego dlugu (obstante triennali pre-
scriptione) dla tej trzyletney dawno-

Keyeste do

poz.

Arty.

Cesar

ści / Statutem obwarowaney sukac
nie moze. A to sye tylko rozumie / kiedy
jest sprawa miedzy kupcem a slachci-
cem. Albowiem kupcy sami miedzy so-
ba zachowuja swoy stary zwyczaj w
dochodzeniu albo placeniu dlugow.
pieczęci dwoiatie / y iako moga byc
naganione.

lxxvij

Pies skodliwy y inne zwierzeta kiedy
skode czynia / iaka nagroda.

xlj.

pignus / co jest / patrz w slowie / hypo-
teca.

Pytania zlozczyncow przed meza / przy
mece / y po mece / iakie maja byc.

6.7.13.

16.23.

Pytania niepotrzebne v Sadu niemaj
ia byc.

xxxiij.

Placenie glowy o przygodnem zabicia.
Prawo Boze nie tak / ale ktoryby ubil

xxiiij.

czlowieka a onby umarl / garlem
to zaplaci. Exo: 21. Levit: 24. O
przygodny mezbostwie inaczey /
patrz wysszey w slowie / Mezo-
bostwo.

Podwoystiego przysiega / Powinnosc /
swiadectwo / Obrona.

xxvij.

Podwoysti dziesiatego wieznia ktho-
ryby na smierc mial byc skazan / mo-
ze wyzwolic. iesliby go od niego od-
kupiono / ale pierwey nizby go osa-
dzono. Albowiem iesliby mu dano o-
sadzzonego / taki juz by byl bezecny.
A tak ransy. Napisano o tym Spe.
Saxon: lib: iij. Artic: 56. in Textu et
in Glosa.

Polacy od Prawa Cesarstiego wolni. iij.
Polacy kie

Keyestr do	Porz.	Arty.	Cesar.
Polacy w Miesciach/wo Wsiach/ Kie- dy Prawa Cesarstkiego mają uży- wać.		XLij.	
Pomocna rzecz w Prawie co jest / po- set s pomocną rzeczą.	Lxij.	Lij.	
Pomocną rzecz wnoszący/ gdy Powo- du niemoże dostać / co ma czynić.	Lxiiij.		
Pomocnicy w zloczynstwie iako mają być karani.	Cxxx. Cxxv.		
Pomocnicy ranienia.			
Pospólstwa posłuszeństwo Rządzie Mieyskiey.	xxiiij.	xxv.	XLij.
Pospólstwu mają być czytane Przy- wileie Mieyskie.	xxv.		
Pospólstwa wieśia część co zamknie/ ma być chowano.		XLj.	
Postempet około rzeczy krádzionych.			xlviij.
Postempet przy Apellacyey.	Xcix.		
Postempet przy oddaniu przysięgi.	Xc.		
Postempet przeciw pozwánemu gdy do Sadu stanie.	Lxx.		
Postempet przeciw pozwánemu gdy nie stanie.	Lxij.		
Potómet zmarłego Pána/ może naie- mniká ruszyć.		XL.	
Potómetstwo w siódmym rodziu sye- kónczy.		ij.	
Potómetkowie odpráwieni y nieodprá- wieni iako Imienie biorą po zmar- łym.		ij.	
Potómet po zmarłym przed Trzydzię- stym dniem o dług nie ma być gá- ban.		xv.	
Potómet o dług zmarłego / iako od- chodzi.		xxij.	
S ij potómet			

Reyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
potómeł po zmarłym winien dlugi płacić y rełomie wyzwolic.		xxij.	
potómkowie czym dziedzictwo trąca.	Xliij.	r. xxiij.	
potómkowie zmarłego winni mytho śludze.		Lv.	
potómeł / pátarz ku themu w słowie/ Dziedzic.			
powodnéy strónie co trzeba bączyc ku práwu.	xxij.		
powodowi záfketemu niewinno odpo wiadac.	xxij.		
powód pozwaowy / gdy nieśtanie/ co traci.	xxij.		
powód w swéy sprawie ma być záro ské gotów.	xxij.		
powód o więznia swóiego/ winien ko zdemu odpowiadac.	Lxix.		
powód winien pozwanemu dobrowol né ziawienie.	lxxviij.		
powodowi czemu odwołóki nie idą.		Xlv.	
powód y pozwany gdy do sluchania ortelu nie stana co traca.	Xcvi.		
powód mieniac iz dluznikowi dlugu nie odpuscic/ bliszy dowodu.		xvi.	
powód zaluzacy o rzeczy widome któ re maig lice/ bliszy dowodu.		xviij.	
powód przyietey przysiegi pozwane mu/ nie moze zas puscie.		xx.	
powód przacego sye raki swéy/ bliszy pokónac.		xx.	
powód który nie chce sluchac przysie gi/ swa rzecz traci.		xxi.	
powód iako gwałtownika pokónywa		xxv.	
powód w iawnéy rzeczy bliszy pokó nac pozwanego.		xxviiij.	
Powód			

Keyestr do	Poiz.	Arty.	Cesar
Powód kiedy może przeswiadczyć Sa dziego.		Xlvij.	
Powód na gárto instiguiący/ nie zaś raz ma być do przysięgi przypu szeń.			v.
Powodowi in criminalibus ma być dana dilacia na dowód.			xxi. xlvj. L.
Powodu żaden przyćśnić nie może ku skarżeniu.			
Powód winien mianowicie pozwane mu okrzcić dług.		rv.	
Powołanie mejoboyce/ sposób/ zapis/ obrona/ pożytek.	xlx. l. Li. Lij		
Powołany iako sye s powołania wyze wala/ pátz o tym serżey miedzy Tytuly folio III. II2.	Lij. Lij.		
Powołanie cierpiący rok y šest nie dziel kożemu przychodzi.	Lij.		
Powołanego dziedzicy iako do oyczy zny przychodzi.	Lv.		
Powołanemu żaden niewinien odpo wiadać.	Lv.		
Powołany na mece / bliszy testy od wieść sye.	Cxxij.	rrr.	vi. vij.
Powołany ma być poiman / wśakże nie meczony iesli innego dowodu niemáš.	Cxxvij		
Pozew rozmaithy/ w pozwie co trzeba báczyc/ obyczay pozwania/ czas/ y inne rzeczy/ okolo pozwów.	Lj. lvij Lvij. lix. lx.		
Pozew iako skázic może.	lxvij.		
Pozwánemu co pilnie trzeba báczyc przed odpowiedzia.	Lxxv.	Xlv.	
Pozwany poddawa sye obcemu Se dziemu przez odpowiedz na žaló be.	Lxxv.		
			pozwany

Keyestr do	Poz.	Arty.	Césár
Pozwany ná každym stopniu práwa/ može odpowídac.	lxxi.		
Pozwany kiedy nie winien odpowí- dac powodowi.	lxxiiij.		
Pozwany może sye wyiác do swego práva.	lxxiiij.		
Pozwany/ obžalovaný przeciw gołey žalobie/blisšy odvodu.		lix.xx. xxxviij.	
Pozwanego kiedy nie stawa do Sadu iáko przyskuš.	Lxi.		
Pozwánie nie ma byc kiedy práwo za- siedzie.	xxxiiij.		
Pozwany klety może sye právem bró- nit.	xxiiij.		
Pozwany może pušcić przysiege po- wodowi.		xx.	
Pozwany/pátrz w słowie/Obwinióny			
Pożyczána rzecz á zaś zastáwióna/ gdzie ma byc szukána.	Lxv.		
Pożyczánéy rzeczy v łogo szukać / iesli ten umárl komus pożyczyl / álbo iesli strácona .		xxxviij. xxxix.	
Pożyczáné / ma byc w cále oddané.		xxxviij	
Pożyczona rzecz zgubiona/ma byc plá- cona .		xxxix.	
Pożyczánéy rzeczy iáko vžywdac .		xxxviij	
Pożyczánéy rzeczy schowanéy/žaden w dlugu nie ma hánowac.		xxxviij	
Požoga/o palenie domów obwinióny á pracy sye iáko odchodzi.		xxxi.	xij.
Práva dla czego vczynióné		xv.	
Práva Mlýdeb. gdy nie stawa/gdzie sye stlániác/iáko sedzieć.		Xliij.	
Právo y rozdziát práwa/právo Mlý deburskie w polšce przyieté. právo iákie	j. ij.		

Reyestr do

Práwo iákie kto ma spuszczać.
 Práwa swého/to iest Akcyey causi szadowéy/ możnięysiemu/ z strony V^o rzędu odstępować / nie godzi syc/ pátrz w słowie/ Możnięysy.
 Piaga. poena in cute et carne/ Kará= nie v piagi o co bywa.
 Przedawanie/ kupowanie/ rozdanie I= mienia.
 Przedawca Imienia/ gózieby niemógl obrónić kupca/ co czynić.
 Przedanie Imienia/ ma być przed prá= wem.
 Przedawca kiedy ná przedaniu škodu ie/ y z adátek tráci.
 Przetupniów Karanie.
 Przewinienie malé abo wietšie/ cieššie álbo lżeššie/ iáko syc rozumie.
 Przysięga Radziecka.
 Przysięga Wóytowska.
 Przysięga przysiężnicza / ich powin= ność.
 Przysiężnik młodszy / podstarbi przy= siężniczy.
 Przysiężnicze dochody.
 Przysiężnicza niedbáłość o pisárzá.
 Przysiężnicy trzézwo máis sádzic.
 Przysiężnicze świadectwo kiedy nie= ważne.
 Przysiężnik nie ma wedle widzenia swóiego sádzic / ale wedle práwa y najlepšiego sumnienia. Iure Munici: Artic: 14. Przeto przysiężnik kó= dy s swéy osoby kiedy nan przyydzie powiádać/ co o téy sprawie rozumie

Poz

Arty.

Cesar

	xi.	
	Xlvi.	
Cxxix.		xxx.
Xlij.	p.	xxxvij.
	xi.	
	xij.	
	xij.	
vij.		
Cxxix.		
vij.	xvij.	
p.	xvij.	
xij.	xvij.	xxxi.
xij.	Xlvij.	
xv.		
xv. xcix.		
xvi.		
	Xlvij.	
	Xlvij.	

Keyestr. do

Doz.

Arty.

Cesar

ma syc warowac/ aby nie mowil/ tak
mi syc widzi. Ale. tak to w prawie na-
pisano stoi / thak to wedle sumnienia
moiego rozumiem. A gdzieby watpli-
wosc okolo iakiey sprawy miał. Les-
pię / i3 sobie na rozmyslenie weźmie / a
prawa syc doloży / ni3 ma watpliwie
sadzić. iako syc mu widzi : Bo gdy by
przysiężniká spytano / iako Sententia
wydal / a on odpowiedział / i3 wedle wi-
dzenia swęgo: taka nie nie waży. Sen-
tentia secundum videre et ex opinione
prolata / non valet. Napisano in Jure
Munic. Artic: 14. in Glosa. Takze y
Prokuratorowie / gdy sprawnia rzecz /
nie mają mówić: tak czwie wedle pra-
wa. Ale tak iest wedle prawa / tak tam
napisano stoi .

Przysiężnik / patrz ku temu w slowie /
Sedzia.

Przysięga starszych s Cechow .

xxv.

Przysięga nowego Mieszczanina.

xxv.

Przysięga slug mieyskich.

xxvi.

Przysięga slugi Woytowskiego .

xxvii.

Przysięga żydowska.

31. 93.

Przysięga przeciw Cyrográffowi / nie-
slusna .

lxxv.

Przysięge obżalowany moze pusćić
powodowi / y inne nauki o przy-
sięgach.

xx.

Przysięgi przyietey iuz pusćić niemoze

xx.

Przysięga iaka ma byc s pomocniki.

88. 89.

Przysięga na roku nie oddana / czas
przysięgi .

lxxix.

Przysięga iacego wolność.

xxij.

przysięga

Keyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Przysięgą przeciw dowodowi być nie może.	Xciij.		
Przysięgę pryncypał sam/nie plenipotent ma oddawać.	Xciij.		
Przysięgi nie mają być z wzędu odłożone/króm przyzwolenia stron.		xx.	
Przysięgą po umarłej rece.		xx.	
Przysięgą iednemu wiele kroć nie ma być dopuszczona.		xx.	
Przysięgą w iawnych rzeczach nie ma być.		xxxvij.	
Przysięgą przez iednacze skazana/ważna iako y Sadowa.		xxi.	
Przysiężne Ceremonie/pátrz o tym ścieżko inter Titulos fol. 117. 118.	Xc.xci.		
Przysięgą z mniemania być nie ma.		Xlvi.	
Przyaciele po Małżeństwie/Imiona ich.	Cxx.		
Przygodne zabicie / pátrz w słowie/Mezobóycá.	Cxxxix		
Przywileie / czym bywają tráconé.		Liiij.	xxxvij
Przywilei/ Kiedy go któś odstąpi/ nie nieważy/y inych przypadków/Kiedy przywileie nie wazą/pátrz wyśey w słowie/Głeyt.			
Prokuratorowie/ ich powinność/przysięgá/ potrzebność / weźliwość/y cnota téż.	xviij. Cvij.	Lv.	xxxi.
Prokuratora zdraǳliwego winá.	xix.	Lvi.	xxxviij
Prokuratorem kto nie może być.		Lv.	
Prokuratorów słusne myto / y łupieństwo.	xx.	Cvij.	
Prokurator kiedy nie może sprawować rzeczy.	lxxij.		
Prokurator iako ma czynić žalobe kiedy	Gij		xxxij.
dy insty			

Keyestr do	Poiz	Arty.	Cesar
by instiguie na garto.			xxxij.
Prokurator czym syc Sedziemu z pro-		Lv.	
turacyey wymowoi.		Lx.	
Proporczyti/lampa w ogieni wywieśo			
na co znaćzy.			
R.			
Ráyce z iákich ludzi máiz być obie-	vij.		
rani.			
Rádziecka władza y powinność.	vij.		
Ráyce iako listownem pozwem pozy-	Lvij.		
wáiz.	Lviij.		
Rádzieckie świadectwo różne podlug		rvij.	
różnych spraw.		Xlvij.	
Ráyce w czym mogą być przeswiadc-		Xlvij.	
zeni.			
Ráyce kiedy opiekuny dáiz.		xxiij.	
Ráyce niektórzy przy ogniovéy przy-		Lxi.	
godzie winni być.			
Ráyce winni mieć Keyestr ludzi na		Lxij.	
Ratusiu.			
Ránný kiedy vmrze iáki dowód iesli		xxiij.	Xliij.
z rány vmárl.			
Rány sine ktho obwiedzić Vrzedem/		xxvi.	
blisijy pokónać obwiniónego.			
Ran plácenie iákic ma być.	xxix.	xxvij.	
Ranienia škodliwego nagroda.	xxix.		
Prawo Boże tak wzy Exodi 21. Gdy			
by kto w zwádzie vderzył drugiego			
kámieniem albo piésćiz/ á óubý zá-			
rázem nie vmárl/áleby przyleżali. A			
wstáwşy iesliby o káju z domu wy-			
chodził: tedy ten co go vderzył/ nie			
wiecéy winien zostánie/iedno mu ie-			
go omiéstánie y lékárstwo záplácić			
powinien.			
o Rány			

Keyestr do	Poiz.	Arty.	Cesar
o Rány Sad kiedy ma być polskim prawem.	x.	xliij.	
Rathus winien mieć potrzeby ognio- wé.		Lxi.	
Rekoienstwo / Rekomie Sadowni y nie sadowni.	Lxvi.	xxij.	
Rekoienstwo Sadowé / o które rzeczy ma być.		xxij.	
Rekomieniu nauki / obrony.	Lxvij.	xxij. l.	
Rekomiego wolność za nowym Con- traktem.	Lxvij.		
Rekoienstwa bżemie / kiedy na dzie- dzicę spada.	Lxvij.		
Rekomia kiedy może czynić przeciw dłużnikowi.	Lxvij.		
Rekoienstwo in Civilibus et in Cri- minalibus.	Lxvij.	xxij.	
Rekoienstwo spólney reki.		xxij. 23	
Rekomiego wyzwolenie / po zmarłym dłużniku. Jure Muni: Artic: 119.		xxij.	
Rekomiego przysięga za dłużnika za marłego.	Lxvij.	xxij.	
Rekoienstwo spólnego vsprawiedli- wienia.	Lxxvi	xxij.	
Rekoienstwo o bydle które w reko- ienstwie zdechnie.		xxij.	
Rekoienstwa osiadłemu nie trzeba.		xxij.	
Reki własney pisma przacy sye / nie- blişsy odvodu. Powód blişsy sa- motrzeć. patrz też o thym wysşsiej w słowie / Pismo własney reki.		xx.	
Rzemieślnicze posłuszeństwo ku Rá- com / patrz też o tym w Keyestrze na Tytuły / w słowie / Radziecka władza.	xxij.		

Reyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Rzemieślnicze schadzki tu czemu.	xxiiij.		
Rzemieślnicze przygłone meżoboystwo.	xxvix		
3 Rzemieślnicze zrucenie / dla czego ma być. patrzyć o tym perzeczy / w Reyestrze na Tytuły / w słowie / Pies.	xxiiij.		
Rotulu otworzenie / od wyższego Práwa / kiedy ma być y iaki postempet przy tym / patrzyć o tym w Reyestrze na Tytuły / w słowie / Apellacya / Sentencya.	C.		
Rostérki w mieście zruszájczy / iáko ma być karán.			xl.
Ruchomé rzeczy moze Testamentem oddać / oprócz Gerady á hergewetu.	xxij.	xxvi.	
Ruchomé rzeczy mąż po żenie bierze.		iiij.	
Ruchomé / przedmieszka płaca dlužgu. Patrzyć też o tym w Reyestrze na Tytuły w słowie / Dlužnik.	xxiiij.	Ciiij.	
Rug / miásto Burgiábskiego Sadu.	xxviiij.		
Rzeczy zloczynicy odieté / komu służą.	Cxxv.	xxviij.	plviij.
Rzeczy ktore przy zloczynicy biorą / tym mąga być wrócone czyie są. A iesli by sye do nich niikt nie ozwał wrok: Wzad chowájac ie tak dlugo / ma ie obióciec na swoý pożytek. Jáśnie o tý práwo / Spec: Saxoilib:ij. Art:31. in Textu et in Glosa. Bona damnatorum / non fiunt in lucrum Iudicibus / aut eorum officijs. Possessor licet morte puniatur / res nihilominus redduntur illi cui pertinent. Wiedziéć to práwo bárzo iest vžiteczno: bo gdzie Wzad iesth chéiwoy / móglby sye komu skwápić na nieznosné			

Keyeste do

Poiz. Arty. Césár

znosné meki/ ná gárdlo/ aby ónego
státhku iego dostał / co býc nie ma.
Pzeto im thego práwa swiethstie
brónia/ y duchowné nie dopuszczają
im przywłaszcząc sobie tych rzeczy.
Ale każą wrócić tym czyie są. A tho
dla wybawienia dusze zloczynicowey
abo dla tego aby z lepszym sumnie-
niem schodził stego swiata/ gdy wi-
dzi/ iż sýe temu kogo wskódkil/ nagro-
dą stala.

S.

Sady w Miesciech troiákie/ y sposób xxxiij.
ich.

Sadu czekanie tylko ma być do połuz xxxvij.
dnia od wschodu słonca.

Tu tym opisaniem czasu/ dáie znać/ áz
by Sady z wielką pilnością sprawo-
wane były/ aby sobie sędziowie ná nich
nie testnili. Míaż tu powinowactwo
siedzenia/ ab ortu solis ad meridiem et
non ultra. Druga/ aby trzeźwo sądzó-
no iáko to ná innem mieściu iásnie op-
pisano/ Spec: Saxon: libriij. Artic: 69.
Judices ieiuni et sedentes/ debent sen-
tentias inuenire. A tho dla tego/ aby
ich pijanstwo ku niesprawiedliwości/
nie przywiodło. Bo pijanstwo często-
króć jest początkiem y pobudzeniem ku
wszystkiemu złemu. Ná Míasteczách
y we Wsiách nie tak sýe sprawuia/ ale
storo zászieda / naprzód od gozalki
gunt założa/ y każą iey sobie nosić iá-
ko ná rzad. Po obiedzie zaś brzezka
dobrze

Xlvj.

Keyestr do

Poz. Arty. Césár

dobrze zalewają/wiec sye ná sadzie po-
pija/ y rybaltá kórego zá pisarzá má-
ia wedle siebie/wpóia/ tak wšysey be-
da pyáni/ pijáno sadza/ pijáno piša.
Co gdy iest przeciw Bogu/ y oto prze-
ciw iasnemu práwu/ Panowie dziedzi-
czni/ nie mieliby tego dopuszczać. Tu-
dicium enim Dei est / non hominis.
Sady wyložné/ czasy ich/ sprawy.
Sady potoczne/sprawy ich.
Sady gościnne.
Sadu postanowienie y Gaienie.
Sadowe sprawy mają być rozumnem
iezykiem v Sadu.
Sadowna wziętość y bezpieczeńność.
Sadowa bezpieczeńność y wziętość/
Gaieniem iest obwątowana/ kthoré
zawždy bywa niż sye Sadowne sprá-
wy poczynają/aby żaden wymówki
niemiał/ kthoby iedno tam ná mies-
cu Sadowem pokóy szał náru-
żyć/ albo reka albo slowy. Musi być
kždy karan wedle przewinienia/ ál-
bo ná cieie / iesli ón pokóy reka za-
gwałci / albo ná pieniądzech / iesli
slowy/ iako nápisano Spec: Saxon:
lib: ij. Artic: 67. in Glosa. Pax in Ju-
dicio fracta/ corpore punitur: verbo/
pecunia exolvitur. Żaden sye nieroz-
mówi/ nie słyszałem/ niewiedziałem.
Ale niewiem co tho słyszenie Polaz-
kóm pomaga/ ponieważ im ná wieś-
lu miejscách nierozumnym iezykiem
gają/ iako y Imienie/ kiedy komu wa-
zdawają/ też nierozumnym iezykiem
zwłasczą

xlj. xliij
Xlv.
Xlvi.
34. 41.
Lxxx.
34. 43.
xxxij.

zwłaszcza Polakóm mówią/ Ażto teraz
milczy/ aby wiecznie milczał. A na
Młasteczkach y na wsiach/ aż po pol-
sku/ ale zaś pomalu schyliwszy syc/ tak
iż tego żaden nie słyszy/ iedno óni sami
co sobie schyliwszy syc ieden ku drugie-
mu szeptają. Niemieni co tego Niemiec-
kiego gąienia/ albo wzdarwania/ albo
septania za pożytek. Pisało syc prze-
ciw temu pierwey / a nie tak syc wiele
pisało/ iako za ónym piśmieniem wiele s
przełożonych często tymi słowy mówi-
li: Muszą po polsku gąić/ muszą/ mu-
szą: trzeba czego/ słusna to rzecz y po-
trzebna. Także y Imienie wzdarwać
muszą po polsku. A przedsię do tego
czasu téy mowy skutku niemają żadne-
go. Dziwna rzecz iż co jest v Sadu na-
potrzebniejszyego/ iako bezpieczeńśc/ w-
czciwośc/ przestrzeżenie škody/ to nie-
rozuimnym ięzykiem roztążować?
Słusnie by wedle tego roztążowania
sami Niemcy o przestąpienie mieli być
karani/ y sami o Imienie wzdarne wie-
cznie milczec. gdyż to do samych Niem-
ców mówią. Polacy nie mieliby być
karani: bo kiedy gąiono/ iako gąiono/
nie rozumieli. Także o Imienie/ iesliby
którego Polaká byto wzdarne/ choć da-
wność przeszła / mógłby mówić o nie/
Bo tego nie rozumieli kiedy po Nie-
miecku tak mówiono/ Ażto teraz mil-
czy/ aby wiecznie milczał. Bo komu
nie rozuimnem ięzykiem co roztążują/
nie winien tego czynić co mu roztążu-
ją. ię. y słus.

Keyestre do

Porz. Arty. Césár

ia / y słuszą zawždy nieposłuszeństwa
wymówkę maia/ iż nie rozumiał.

Tu też niewadzi przypomniać na
ty/któzy naprzeciw gajeniui mieyskich
Sądów mówią: Nie masz nicz drogi/
iż zawždy niż sądzić zaczął/ przykazu
ia/ aby każdy miał Sąd w wieczności/
aby był potóy zachowan / ani wczym
nienaruszóni ani reka/ ani słowy: ktoby
sye tego wazyl/ aby był karany. Tóž
w ziemskich Sądziéch korónnemi Stá
tuty dobze obwárowano/ aby ná Sa
dziéch rozruchy/ zgiełki/ wolania nie
bywały/ aby tam zbroyną reka niecho
dzono / aby zachowano potóy y wiecz
ność. Nadobné o ty Státutá są pisa
né/ De Securitate Iudiciorum. A o
sobliwy Sigismin: Crac: 1507, któzy
jest wty słowá: STATUTUM & decrevimus,
Si quis in armis vel cum armis infidias, sediti
nem, violentiam præferentibus ad Conuen
tus aut Iudicia venerit, tanq; pacis commu
nis violator, poena capitis puniatur, quam si
forte fuga euaderet, bona eius confiscentur. Et
hoc STATUTUM ad personas cuiuslibet status &
conditionis & præminentię extendimus. &c.
A ná kóniec/ Ktoby sye iedno v Sadu
ná stole položyl/ trzy grzywny przepa
da: Które winien položyc nie odcho
dziac od Sadu/ pod winą 14 grzywien.
Thóć w Niemieckim Prawie obwáro
wano. Qui armatus ad Iudicium venit, mul
ctam præstabit, et Actor querulari non tene
tur, nec Iudex iustum audire debet. Quod si in
cipit guerrā, ut pacis violator iudicatur. Spec
Sax: libij, Artic: 67. Co sye w Gajeniu
in genere/

Keyestr do

in genere / przestęga / które nie maś
dla czego ganie / gdyż Gaienie nie in
nego nie iest / iedno opowiadanie tych
praw / które są około pokoju / a uczci
wości Sadowey / a przykazowanie po
koju y uczciwości Wczym z Sady zie
mstiem nie maś żadney różności / ied
no ta / iż ty prawa w Mieyskich Sa
doch zawżdy w gaieniu opowiadają / a
w ziemstwie nieopowiadają / tylko do
ma czytają. Ale kiedy by ie też opo
wiadano / tedy by to opowiadanie ró
wnie było iako y w mieyskich Sadow
gaienie.

Szalony gwałthu nie czyni.

Szalonego obyczay

Szalony iako ma być na garle karan

Szalony z bracia działu nie ma.

Sędzi nie mają sye pozывать do in
nego Prawa / y winą za pociągają
nie w innym Prawie.

Schowana rzecz zgubiona / kiedy nie
ma być płacona.

Schowany rzeczy niemoże hamować
w dlugu.

Schowanie iawnie ma być przyymo
wane.

Scian z sąsiadem spólne budowanie.

Sędzia / sędziego opisanie / powinność.

Sędziem kto nie może być.

Sędzia / złoczyńce na rekoiemstwo nie
ma dawać.

Sędzia kiedy sędzi ludzi z innego Pra
wa.

Sędzia którym ludziom dale rzeczni
Sędzia

Pozr. Arty. Cisar.

xxxvi

xxxv.

xix.

Xlvi.

ij.

Xlix.

xxxviii

Tamże

Tamże

Xl.

Xli.

v. vi. 13

xlj. 46

xlj. 46

vi.

xij.

xij.

Xlvj.

xij.

Xlij.

Lv.

Keyesre do	Porz.	Arty.	Cesar
Sedzia o gre nie sedzi/ y iako sedzi.	xiiij.		
Sedzia ma dobre baczyć osoba ktora dale wiezić.	Lix.		
Sedzia co winien o wieznia gdy z ka- zni wciecze.	Lxix.		
Sedzia kiedy sedzić nie może.	Lxxiiij.		
Sedzia iako ma sedzić/ iesli wedle po- wiesci/ czyli swojej wiadomości.	Lxxv.	Xlv.	
Sedzia obie strony sluchac ma.	Lxxvi.		
Sedzia gdy zdawa na meke co ma ba- czyć.	Lxxxiij.	iiij. viij	
Sedzia podezrany / gdy na mece zlo- czynca vmrze.	Lxxxi.		
Sedzia przysięgi z wzedu nie ma od- kladac.		xx.	
Sedzia swej rzeczy żaden niemoze byc		26. 43.	
Sedzia winien oprawic komore gdzie sadzaja.		xxx.	
Sedzia nie ma wieznia puszczać bez strony.		xxx.	
Sedzia kogo na smierc skazowac ma		Tamze	
Sedzia skacuncz rzeczy winien mode- rowac.		Xliij.	
Sedzia Sprawiedliwosci odwołaczac nie ma.		Xlv.	xxviij.
Sedzia takich rzeczy do Sadu przypu- szczac nie ma.		Xlvi.	
Sedziemu rzeczy ku wiedzenu potrze- bne.		Xlvij.	
		Xlvij.	
Sedzia naiemny/ iako ma byc karan/ patrz w slowie / Jednacz.			
Sedzia wedle Prawa winien sedzić/ Similia iednako moga byc sadzone.		Xlvij.	
Sedzięgo kiedy przeswiadczyć może.		Xlvij.	
Sedzia niema sedzić co mu nie nalezy		Xlvij.	
Sedzia w			

Keyesfr do	Porz.	Arty.	Cesar
Sedzia w czym nie ma litować nakła du swoięgo.		xliij.	
Sedzia w wstpliwych rzeczach co ma czynić.			xxv.
Sedziow rozmowa około ostatniego dekrety.			xxix.
Sedzia/ pátz ku themu w słowie/V rzad.			
Szesci Miasz zjazd do Krakowa na Apellacye.	Xcvij.		
Sentencya / pátz w słowie/Ortel.			
Siedzącym w iednym prawie / Spra wiedliwość ma być iednym Pra wem.		Xliij.	
Synowie z dsięwkami iako po rodzi cach równy dział biorą.	Cxx.	i.ij. iiij.	
Sięrocie gdy sye ktho chce wwiązać w Imienie / co ma czynić.	Lix.		
Sięrota bez Opiekuna nie niemoże.		vi.	
Sięrota iako dochodzi Imienia prze danęgo przez opiekuna.		xxxiij.	
Sięrota bez Opiekuna/co może.		xxxiij.	
Sięrota/pátz w słowie/Opiekun.y w Keyesfrze na Tytuły w słowie/O pieka.			
Starga na garko iako ma być.			xxxiij.
Starga fałszywa co przynosi starza cemu.		xxxiij.	
Starga gdzie sye pocznie tam sye kon czyć ma.		Xliij.	
Starb Królewski kiedy spadek bierze.	Cxxij.		
Starb należiomy w domu nowo kupio nym komu przychodzi. Odpow. Jes liby takie pieniądze w ónym domu przez tego który go przedał były z ias z iij. kicy			

Keyestr do

Poz.

Arty.

Cesar

Kiey omylnosci zostawione/ albo na ias-
kie miesce polozone/ albo ich zapamie-
tal : tedy themu co dom przedal/ przy-
chodza/ a nie temu co kupil.

Albo w domu nayda pieniadze iako
skarb zachowany . Tedy iesli sye ozy-
wa a znaydzie pan onego skarbu/ iz ij
za iakz potrzeba albo dla iakiego po-
zytku tam zachowal/ tedy iego bedzie.

A iesli o Panu onego skarbu nie wie-
dza/ albo pan onego skarbu umarl/ te-
dy iesli na swym wlasnym guncie ij
nalazl/ wszystko tego bedzie / ktory na-
lazl. A iesli na cudzym guncie nayda:
tedy albo robotnicy osobliwie na to sa
wiednani aby szukali / a w they mierze
tego bedzie skarb czyy iest grunt . Albo
robotnicy sa naleci na inna robote / a
sprzygody nalezli skarb/ tedy polowi-
ca iest tych ktoryz nalezli/ a druga po-
lowica onego ktory iest panem kupne-
go gruntu.

Skazanie kiedy ma byc spisane y czy-
tane.

xxix.

Skazanie sedziiego bez pozwu/ nie wa-
zne.

Lx.

Skazanie/ patrz w slowie/ Ortel.

Szkody domowe.

xl. xli.

Slachcica kiedy Mieszczenie poimac
moga / y iako sye spoimanym na
gwalcie zachowac.

Lviij.

Lix.

Slachcic iako ma byc pozynan.

Lviij.

Slow zlych nagroda kiedy niema byc.

xlii.

Sluga co Panu wtraci / Pan docho-
dzic moze.

Lxij.

Sluga

Reyestr do

Sluga od pana swego odchodzacy co
cierpi.
Sluga kiedy przed czasem od pana
moze odejdz.
Sluga panskich rzeczy przegrac nie
moze.
Sluga pozmartym panie/ialko rychlo
myto bierze.
Práwo Boze wezy/zaplatcie srodze my-
to naymu iego na kazdy dzien pier-
wey niz slonice zaydzie. Abowiem w-
bogi jest/a thym sye tylko zywi. Wy-
snadz nie wolat ku panu / wstarzaj-
iac sye na cie. A thy bedziesz miał
grzech. Deut.24.
Sluga ktorzy sye wdal na laskę panu
sluzyc / z laski sye vpominac ma.
Speci:Saxon:libi. Artic:22.
Sluga kiedy umrze nie wziawszy my-
ta/ myto iego komu nalezy
Sluga / patrz ku temu w slowiech/
Pan/Myto.
Smierc rozmaitych zloczyncow.
Spadkow bliskości/stopnie.
Sperunk/patrz w slowie/ Arest.
Spolne wprawiedliwienie stron.
Spowiedz zloczyncow.
Sprawiedliwosci kazdy na dziedzinie
sukac ma.
Sprawiedliwy sad / dwie rzeczy prze-
kazuj.
Starzy lzej maja byc karani.
Statuty koronne okolo gwałtów.
Strzechy budowanie nie ma byc nad
cudzym guntem.

Stróz

Porz.

Arty.

Cesar

40

Liiij.

Támże

Lv.

Liiij.

cxviiij
Cxx.

1.2.3.4

lxxvi.

Xliiij.

Lij.

xxviiij

ij.

cxpxvi

57.58.

Xl.

Xli.

Keyestr do	Poiz	Arty.	Cesar
Stróż świątawy gdyby więźnia puścić iako ma być karan.			Alv.
Sromocenie a lzenie potajemne iako ma być karané.			xxxvi.
Świadekowie/świadczyć kto nie może.	lxxxi.	xviii.	
Świadek ieden nie może waży.	lxxxij.	xvii.	
Świadekowi kto co żąda/ winety musi dowodzić.	lxxxij.	xix.	
Świadekowi wozdzenie kiedy ma być. na Świadeki kto sye bierze a nie dowie dzie/co traci.	lxxxij.	xix.	
Świadekowi słuchać kto na rok nie stanie/ albo słuchać nie chce: rzecz swoje traci. A ten który świadeki miał wieść/ wygrawa. A słusna to:bo ieslibym ja biorąc sye na ś wiadeki/ a nie wywiódł ich/ tracił dla tego swoje rzecz: tedy y ty kie dy ich o demnie wiedzionych sł chać nie chcesz / słusnie rzecz swoje traciś. Vbi est enim eadem ratio/ eadem est Juris dispositio. Spee cu: Saxon: libij. Artic: 11.			
Świadeków wiele ma być / y iako ie wieść.	lxxxij.		
Świadeków pytania a co świadczyć mają.	lxxxij.	xvii.	
Świadekowie naieumni co za pieniądze przysięgają / nie mają być przy mowani.	lxxxv.	xix.	
Świadekowi iacy mają być/co świad czyć: fałszywi co cierpieć mają.			xxi. xxij.
Prawo Boże tak wzy/ Deut: 19. Gdy by fałszywy świadek powstał prze ciw komu / winiż go o przest stwo. A			

Keyestr do

pstwo. A sedziowie by go uznali byc
 falszywym swiadkiem/ tedy uczynia
 to nad niem/ co on byl zlosliwie wny
 sli uczynie nad bratem swoim.
 Swiadekow sluchanie o zloczynstwa.
 Swiadekowie o dziedziczne Imienie/
 maig byc osiedli.
 Swiadestwo bez przysiegi nie niewa-
 zy.
 Swiadestwa Kayce/Woyta/Pzysie-
 znikow.
 Swiadek nie pozwany ma byc odizu-
 cony.
 Szubienica iako ma byc budowana.

Tacitum Juris / co jest/ patrz w slo-
 wie/ Hypoteca.
 Terminus peremptorius / co jest.
 Termin. Terminy abo czasy/ w spra-
 wach o dlugi/o szkoda/y o inne krzy-
 wdy/ ktore poczciwosci nie dotycza
 ia/iako lacinnicy zowa Actiones Li-
 uiles/ kiedy strona za pierwszym poz-
 wem nie stanie/ maig byc dawane na
 drugi blizszy sad po onym Sadzie/
 na ktory byl pierwszy rok. Niewiem
 skad weszlo wobyczay niepotrzebnie
 iz prokuratoro. kiedy kog daia pozy-
 wac na sad/ a pozwany nie stanie/ zas
 daia pozywac strone nazaintz choc
 wiedza dobrze iz Sad nie bedzie na-
 zaintz. Jesli pozwany nie stanie/ da-
 mu powod pisac wine przed samym
 Woytem. Stanciel/ tedy sobie odlo-
 za rok na

Poz

Arty.

Cesar

xvij.

xxij.

xvij.

xvij.

xix.

Li.

xxix.

32 rok na bliski sad/ iakoby nie wysys-
to zaidno/ dac za razem rok na bliski
sad. To iz jest przeciw Prawu/ naklad
prozny / Alcyey zatrudnienie / iz wiec
czasem strony o rok / prawuig sye rok.
nie mianoby zachowywac. Tak napis
sano Speci Saxonilibi. Artic: 67. in
Textu et in Glosa. Terminus seu tem-
pus in actione Civili/ datur ad prox-
imum sequens Iudicium. A w Texcie.
Qui cora Iudicio impetitur/ presensqz
ibi non fuerit / vicinum ei Iudicium
assignetur: nie nazajutrz przed Woy-
ta. Ale vicinum Iudicium/ proximum
sequens Iudicium / kiedy wysyska la-
wicia siada. Wysysko to sa niewiadom-
ych Prokuratorow niepotrzebne wy-
mysly/ teoremi sye sprawiedliwosc wle-
cze/ Alcyey sye zatrudnia/ naklady sye
prozne mnoza/ kthore Prokuratorowie
swoim Panom ku wielkiej szkodzi czy-
nia/ a sobie ku pozytku/ iz ie biora/ kie-
dy glowna rzecz zyskuia.

Terminu zlozenie/ ku skazaniu.

Testament. Testamentowi opiekun nie Cxi.

xxx.

xxvij.

winien Inwentarza uczynic.

Testamentem w chorobie co moze od-
dac.

xxvi.

Testamentu taki dowod.

xxvi.

Testamentem zona bez meza nie
moze oddac.

Tamze

Testamentem czemu stojacego Imie-
nia niemoze oddac bez dziedzicow

xxvi.

Testament zlozynice iako bywa spisany/ patrz thez o tym w Keyestrze
na Tytuluy/ Cxxij.

Keyestr do

na Tytuły/ w słowie/ Testament.
Trucizna krobey sye obchodzil/ iakie ba
danie y karanie.

Trucizna kupowac rzecz niebezpieczna

W y B.

Vbogi z miłosierdziem ma być karan.

Vmieszenie cudzey żony albo dzieci.

Vzad winien wiedzieć/ czym sye ktho
obchodzi.

Vzad gdy niewinnie kogo da męczyć
co traci/ a kiedy nie nie traci.

Vzad co czynić ma gdy zloczynice osza
dzieć nie umie.

Vzad co czynić ma/ gdy zloczynica ze
znawszy sye zaś przy.

Vzad w watpliwych rzeczach co czy
nić ma.

Vzad kiedy sam na zloczynice insti
guie.

Vzad/ rzeczy/ zloczynicy odietych/ nie
ma brać/ patrz wysszey w słowie/
Rzeczy.

Vzad skradzionemi rzeczami gdy ie
przyniosz co czynić ma.

Vzad swym nakładem bybienica bu
dować ma.

Vzad/ patrz ku themu w słowie/ Se
dzia.

Wargielth w Prawie/ co sye rozumie.

Wdac sye w prawo/ co iest.

Wdowa o hergerwet obwiniona/ przy
siega odchodzi.

Wdowa do naczynia rzemieścia mezo
wego/ po śmierci tego/ nie ma nic.

J q Wdowa/

Porz.

Arty.

Cesar.

xij.

Lxij.

Cxxvij

39. 134

Lxxv.

xxij.

Xlvij.

vi.

ij.

r. 36.

Xli.

Tamże

xxvij

vi. xx.

xxi.

xxij.

xxvij.

xxv.

Xlv.

Xlvij

Xlvij.

Li.

Reyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Wdowa/ patrz w slowie/ żona/ Nie- wiasła.			
Wiano / Żona za żywota meżowého/ kiedy sye wiana wpominac moze.		ix.	
Wiana bliższa żona po śmierci meżo- wéy dochodzić przeciw potomkom meżowym.		viii. ix.	
Wiana gdy maż żenie nie wianuje/ czego sye po śmierci meżowéy do- magac ma.		viiij.	
Wiano/ patrz tu temu w slowie / Zo- na/ Niewiasła/ y w Reyestrze na Tytuly szerszy.			
Wina za niewczciwe slowa.	xi.		
Wina za niestanie do Sadu.	xi. 39. lx		Xlvi.
Wina gdy strona strona lzy v Sadu.	xi.		
Wina trwawa/sinia.	xi. xxxix		24. 27.
Wina za niedosyc czynnieniu skazaniu	xi.		
Winy abo pokupu/ ktoby nie zaplacit czasu powinnego / sluga Wzedo- wy bedzie go fantowal: y on fant moze zarazem zastawic abo prze- dac. Sp: Sa: lib: ii. art: 53. in textu.			
Winy nie moga byc odpuszczone.	xij.		
Winy Burgrabstie y inne iako moga byc placone. Patrz wyssey o tym Burgrabsta wina.	xxxviiij		
Wina pieniezna / przeciw Prawu Bo- zemu.	xl.		
Wina/ kto sasladba wyzywa do innego prawa.	Xlvij.		
Winy przy oddaniu przyslegi.	Xc.		
Wina ktho sye imnie nie swey rzeczy/ patrz w Reyestrze na Tytuly / w slowie/ Imowac sye.	Cviiij.		

Wina/

Reyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Wina kto sye bierze na Jscá/a nie sta wi go.	Cix.		
W innym prawie nikt nie winien od- powiadać.		Xlvij.	
Wierzyciel/ Wierzycielowi nauki oko- to dluznika.	Lxvij.		
Wierzyciel prze nieplnosc dnia ku pla- cey naznaczonego / pieniedzy nie traci.		xiij.	
Wierzyciel miedzy fanty dluznikowe- mi brak ma. Patrz o tym w Rey- estrze na Tytul/ w slowie/ Dlużnik		xv.	
Wierzyciel potomkow zmarleg przed trzydziestym dniem po zmarłym/ nie ma gabac.		xv.	
Wierzyciel kogo pierwey sukac ma o dlug / dluznika czy rekomięgo.		xxij.	
Wierzyciel/patrz ku temu w slowiech/ Dlug. Dlużnik. Fant. Deposit. y w Reyestrze na Tytul.		xxij.	
Wybicie z Prawa rozmaitym obyczaj- iem.	Lxxij.		
Wyiecie/wybicie/ patrz w slowie Ex- ceptiones.			
Wychodu budowanie/iako daleko ma byc od sasieda.		Xli.	
Wiezienie dwoiatke winowayce.	Lxix.		
Wieznia ktokolwiek chce bronic / wi- nien Powod odpowiadać.	Tamze		
Wiezniowa vgodá dobrowolna y przy- musona.	Lxix.		
Wieznia o dlug wsadzzonego gdy V- rzad pusci/co traci.		xxx.	
Wiezien / o zloczynstwo na Rekoien- stwo dany / nie bywa karany na gardle.		xxx.	
J iij Wiezien			

Reyestr do	Porz	Arty.	Cesar
Wieżenie/wylanie wód/ woyna/wyymuż od Sądów.		Lj.	
Wieżnia w czym trzeba wspominać przed meż.			xij. xij.
Wieżien/patrz tu temu w słowie/Złoczyńca.			
Ugoda/ma moc rzeczy osadzoney.	Lxix.		
Wielkiérz/ co iest.		Lij.	
Występ przeciw Królowi/ Crimen lese Maies. patrz wysszey o tym w słowie/ Crimen.	Cxxv.		
Wywiadowanie okolo zloczynstwa.			xvij.
Wyznanie obwinionego kiedy nie ważné.	lxxvi		
Wóyt/ Wóytowska powinność.	ix.		
Wóyth ná Dekréth nie wótuie / tylko gdzieby sye mu widział nie słuszny/ Lawniki wspomina.	xi.		
Wóyt tylko winy bierze.	xv.		
Wóyth kiedy Wóznemu dáie moc ná Pozew.	Lxvij.		
Wóytowska przysięga w sprawách sądowych niesądowych.	x.	xvij.	
Wóyt z Przysiężniki y z Pisárzem winni być przy mece.			xij. xvi. xxvij.
Wolanie do Sadu iakie ma być.			
Wobnosć komu dana / kiedy nie niezważy/patrz wysszey w słowie/Głéyt			
Wzdanie Imienia kiedy nie ważne.			
Wzdanie Imienia iako bywa / skąd postó.	xlj.	F.	
Wzdanie/ patrz w słowie Imiente.			
3.			
Zabicie głowy iako plác.			
Zabicie w obronie.			xvij.

Keyestr do
 obionie. patrzą tu temu w słowie/
 Placa/y Mejobóycá.
 Zabijaczów rozmaitych/ rozmaitha sz
 mierć.
 Zabijacz Oycá y máthki y innych kre-
 wnych/iáko ma być karan.
 Prawo Bożé/ temu kthoby tylko vde-
 rzył Rodzice / albo im złorzeczył/
 káże wziąć gárto. Exodi 21.
 Zabicié przygodné. Jesliby ktho siedł
 ná to miesce/ gđzie syc zbiegáią tu
 śermowaniu/strzelaniu/ tu puszcza-
 niu ná zawód/ tu cistaniu kámenie-
 mi/ żerdziámi/ y tu innemu ćwicze-
 niu : á támby z przygody był zabít/
 albo obrażón/ albo syc co takiego przy-
 dało/ sam sobie będzie winien. Jesli
 ten co uczynił dowiedzie/ iż tho nie
 stym wmysłem ále przygodnie uczy-
 nił : o tym nápisano Jure Munc:
 Artic:38.in Glosa. Jesliby theż ie-
 den drugiego zabił z nieobáczności/
 nie z chuci nád wolą swoię/iáko gdy
 by strzeláiąc ná ptáká/zabił człowię-
 ká/ tákiemu nie przychodzi o gárto/
 ále ná płácenie głowy. Przeto Se-
 dzia ma w thym być opátrzny/ aby
 syc wywiádomał pilnie/iesli syc tho
 zabicié stáło z wmysłu z chcenia: Bo
 iesli ták/ thedy mejobóycá ná gárto
 ma być karan. Speci:Saxon:lib:ij.
 Artic:38.in Glosa. Patrzą téż o tym
 wysszćy w słowie/Mejobóycá.
 Zbiegowie/Zdrayce/Odpowiednicy iá-
 ko máią być karáni.

Zacné

Porz. Arty. Césár
 xxij.

cxxvij. xliij.

cxxvij. xxv.

xli.

Reyeste do	Porz.	Arty.	Cesar
Zacne Osoby za iak. em. wystemptions bywajac meczone.	Cxxv.		
Zak Alkolit blizsy do Gerady niz sio- stra matczyzna. z siostrz swoia ro- n no bierze.		vi.	
Zaklad/ patrz w slowie/ Hypoteca.			
Zapowiedz / Zapowiedziary stathek/ patrz w slowie/ Arrest.			
Zaluzacy o zloczynstwo iako w zalo- waniu ma postempowac.			xxij.
Zastawne Imienie y inne rzeczy.		xxxvij.	
Zastawne bydle gdy zdechnie / czyia skoda.		xxxvij.	
Zastawione Imienie kto winien opia- wia c.		xxxvij.	
Zastawy v kogo sye vpominac gdy z- ginie.		xxxix.	
Zawieszone dni od Praw ktore sa.	Lv.		
Zdawanie Imienia/ obyczay/ skad po- sto/ y skutek tego/ patrz w slowie/ Imienie.	Elj.		
Zebracy pod perwnym znakiem maja chodzic.	xxxij.		
Zebracy radzi ogien zakladajc.		Lxij.	xi.
Zeznanie przed sadem co iest/ skutek ieg	lxxxv.		
Zgoda ma byc chowana / zgody bliz- sa strona przeciw zalobie dowod.		lix.	
Zydom ktore rzeczy z Prawa sa zabro- nione.	xxx.		
Zyd iako pokonywa krzescianina.	30. 82.		
Zyd kradzionne rzeczy moze kupic / za- stawia ich.	xxxi.		
Zyda w zloczynstwie koscioł nie ma bronic.		xxx.	
Zyd przy zastawie y kupnie kiedy bywa zlodzicem.	xxxi.		
	Zyd nawiaz		

Keyestr do

	Poz	Arty.	Cesar
Żyd nawiadcaicy na swoje wiare / iá=	xxxij.		
to ma być karan.			
Żyda Krześcianin bliszy pokónać.	xxxij.		
Żyd / Żeretyk o cudzą krzywdę nie ma	xxxij.		
żałować.			
Żyd o rzeczy zastawne kiedy zgina iá=	xxxij.		
to odchodzi.			
Żłoczynica / ná rekoiemstwo nie ma być	xij.		
dan.	Lxxvij		
Żłoczynica nie zá świeżá poimány / blis	Lxxx.		
sy sye odwieść.			
Żłoczynice zeznání ma być dobrowol-	lxxvi.		
né.			
Żłoczynica y w dzień śwecthy ma być	Cxxij.		
meczón.			
Żłoczynica o co ma być pytan ná mece	Cxxvi.		vi.
Żłoczyniców kiedy wiele / który piérwéy	Cxxvi.		
ma być meczón.			
Żłoczynica kiedy ma być dwa rázy me-	Cxxvij		vij. 18
czón.			xix.
Żłoczynica powołány ma być poimány	Cxxvij		
a kiedy meczóny.			
Żłoczynistwo czworáko sye rozumie.		xxix.	
Żłoczynice Kościół bronić nie ma.		xxx.	
Żłoczynica kthóry długie wyda / mali			
być śmierci wolen zá obietnicą.	Cxxvij		
Żłoczynica przez wolné przysćie do Sa	Cxxv		
du / iáko bliszy odwodu.			
Żłoczyniców rozmaitych śmierć rozma-	Cxxvij		
ita.			
Żłoczynicy wywód przed meką ma być			xij
dopuszczón.			xxvi.
Żłoczyniców pytanie po mece iákie ma			xv. xv
być.			xvij.
Żłoczynice zeznání ktróre ma być przy-			xx.
seté.			

Reyestr do

Złoczynca iako postępie gdzie porzą-
dny gąyny sąd być nie może.

Złoczynca wolna ma być rozmowa z
przyjaciół.

Złoczynca ma być opowiedzian czas
stracenia.

Złoczynca nie ma być poion gdy go
wioda.

Złoczynca iako ma być przed sąd przy-
wiedzion y obżatowan.

Złoczynca gdy ma wywody niewin-
ności po wyznaniu / iako ma po-
stępie.

Złodziey nie kładby / v kogo rzecz krad-
zioną zastana.

Złodzieystwo dwoiaki/ złodzieie które
cehuia.

Złodzieyscy pomocnicy/ theż maia wi-
ściec.

Złodzieyski kunst w zaprzeniu uczyn-
ku.

Złodziey iako ma być karan.

O Prawo Boże vzy kradzioną rzecz
wrócić pieciorako/ czworako/ dwoia-
ko. A gdyby złodzieia na kradzie-
stwie zastano/ a zabito go : ten kto
go zabije/ nie winien śmierci. Ale
iesli szod biata dnia to uczyni/ wi-
nien śmierci. A gdyby złodziey nie
miał czym nagrody uczynić za swo-
kradzieś/ ma być przedan. Czytay o
tym Krodz 22. A iesliby kto vkradł
człowieka a handlował niem y prze-
dat go : thedy złodziey on winien ś-
mierci.

Porz.

Arty.

Cesar

xxiiij.

xxv.

xxvi.

xxviiij.

xxviiij.

xxx.

xxxij.

xlviij.

cxix.

cxix.

cxviiij.

cxviiij.

Znaki

Keyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Żnaki meżobójce/ ku zdaniu na meke.	Cxxij.	xxv.	vij. 13
Żnaki cudzolożnika/ złodzieia/ za któ- remi maia być meczeni.	Cxxij. cxxxij		34. v. r. xi. xij.
Żona po śmierci meża iakie prawo w strawnych rzeczach ma/ Patrz mie- dzy Tytuły Sol. 35. 36.		vij.	
Żona po śmierci meża brzemienna iak- to rychło brzemienia dowodzić ma.		vij.	
Żona po meżu kiedy trzecią część bier- ze.		vij.	
Żona póki maż żyw/ niwczem nie wła- da.		vij.	
Żona bez meża nic nie może.		ix.	
Żona kiedy o cudzolostwo nie ma być karana.	Cxxxij		
Żona za żywota meżowego / kiedy sye wiana vpominać może/ y czemu.		ix.	
Żona kiedy niewinna za meża długów płacić.		xiiij.	
Żenie dożywothney dzieci oyczyzne przy- wieraia.		ij.	
Żona/ patrz w słowie/ Niewiaśta.			
Żwierząt škodliwych nagroda iaka ma być.		xlij.	
Ż Prawo Boże wzy/ iesliby był Wól/ któryby przed tym bodl/ a przestrzeżo- noby Pana ię/ y niemialby go pod straz. A onby zabit człowietar/ tedy y wól ma być wkamionowan/ y pan iego stracon. A iesliby mu nagroda skazano / tedy taki ma okupić zbro- wie swoje/ iako mu słaż. Exo. 21.			
Keyestru do Porz. Arty. Cesar.			
Koniec.			
A ij			

przyczynę do

Przyczynę do tego/Rejestru Zapisów potrzebnych.

SKomowie z przyiacioly wczos-
nemi w Prawie / wyrozumia-
tem z niektórych / rzecz być po-
trzebna na Miasteczkach okła-
zac formy zapisów/ Przedania y Wzdania/ Jo-
mienia stojącego/ tak na wieczność iako na wi-
derkauff/ dla tego/ iż po Miasteczkach gdzie Pi-
sarstkie miesca ludźmi do tego nieprawnemi za-
sadzaia/ albo ich też mieć nie mogą/ bårzo omyl-
nie takie Zapisy pisza / skąd miedzy stronami/
wielkie poswarki rosta/ y szkody/ a v wyszszych
Sedziów/ około rozsądków wielka praca. A tak
tu na ostatęk tego Rejestru/ polożyłem za przy-
czynę/ tych zapisów formy/ których w Krako-
wie pospolicie używają. A thu trzeba naprzód
wiedzieć / iż Dóm swój może kto przedać w in-
nym Prawie/ choć przed wzedem Kądzieckim/
choć Przysiężniczym. Ale kupiec ónego domu/
nie może mieć zdania jedno w ónym Prawie/
pod którym dóm przedany leży. Spec: Saxon: lib:
i, Arti: 52. lib: ii, Arti: 43. A to pospolicie zachowu-
ia / choć ktho w innym Prawie przedaie dóm/

choć wtym

Keyestru.

choć w tym Prawie gdzie dom leży : i tedy przy
przedaniu / ku końcu Zapisu wystawie mocnego
człowieka starszego Przysiężnika w ónym Pra-
wie / pod którym Imienie leży / na bliski wyłożo-
ny Sad / albo kiedy kupiec ónego domu będzie
chciał to mieć. A to tym kształtem.

Forma przedania Dómu / z bstawie- niem mocnego człowieka ku Wzdaniu.

Coram Officio Consulari personaliter compa-
rendo, famatus N. palam & per expressum reco-
gnovit, se vero, iusto, hæreditarioq; ac irreuocabili
venditionis titulo, vendidisse domum suam integrā,
eamq; liberam, et nemini obligatā, Cracouię in pla-
tea N. inter Petri, & Pauli domos sitam, cum omni-
bus q̄sdem luribus, modis & limitibus, prout eandē
solus tenuit, habuit & possedit: ex luridica resignati-
one, Actis Scabinalibus Cracouię: contenta: vel ex
paterna, materna, aut alia quacunq; successione seu
deuolutione, consequutus est, famato N. Ciui Cra-
couię. pro summa Mille floren: per mediam sexa-
genam computatorum, Nihil prorsus luris, domi-
nij, & proprietatis, in præfata domo, pro se, & suis
legitimis successoribus, amplius reseruā: verum il-

Forma

lud totum lus suum, quodcunq; ad eandem domum habuit, in præfatum N. transfundendo. Recognoscens sibi pro eadem domo, à prædicto N. satisfactum esse in præfata summa. De qua eundem quietavit & liberū pronunciauit, perpetuè & in ævum. Constituens in suum plenipotentem Seniore, Scabinum N. eius iudicij cui illa bona subiacent, ad resignandum præfata domum, in personam dicti N. emptoris, idq; in iudicio Bannito exposito, proxime celebrañ, aut aliàs quodcunq; id præfatus N. emptor habere voluerit, commodumq; & opportunū visum fuerit: & ad alia omnia, circa præmissa necessaria facien, in forma plenissima, nō secus atq; si ipse constituens & venditor id ipsum solus faceret, vbi personaliter adesset.

¶ Stałim zapisem przedania / ten kto dóm kupił / a Wzdanie będzie chciał mieć / poydzie do Sadu gáynego / y da ón zapis czytać. Potym okaże zapisy / takim Práwem ón trzymał y tego kupił / choć cały dóm choć cząstká. Za tym okazaniem / Stárszy Przyśiężnik będąc mocnym człowiekiem ku temu ystawionym / wzda ón dóm iako Práwo albo zwyczaj na którychym miejscu nieście / y dosyć uczynienie zezna. Które wzdanie Pisarz tak zapisze.

Forma wzdanía

przedania y Wzdania Imienia.

Forma Wzdania Imienia stojącego
przez mocnego człowieka na to b-
stawionego.

F Amatus N. Senior Scabinus Craco: vtpote plenipotens famati N. ad id præstandum, sufficienter constitutus, quam plenipotentiam, autentica inscriptione sub titulo & Sigillo Ciuitatis N. descripta, feria, & c. Anno. 1567. probauit: vigore eiusdem plenipotentis, domum sui principalis integram, liberam, neminiq; obligatam, siue medietatem, siue sortes, siue vniuersum lus domus eiusdem, in platea N. inter famati N. & N. domos iacentem: cum omnibus nisdem lueribus, modis, limitibus, prout eiusmodi domum prædictus suus principalis, ex quibuscunq; successionibus, deuolutionibus, abscissionibus, iuridicis resignationibus, ac alijs quibuscunq; titulis consecutus est: Eandemq; hætenus habuit, tenuit & possedit: & put ex antiquo ab alijs domibus sibi contiguus est distincta, & limitata, famato N. Ciui Craci cum plena faciendi & dimittendi potestate, lure perpetuo & hæreditario possidendam resignauit. Nihil prorsus lueris, proprietatis, dominij prædicto suo principali, eiusq; hæredibus, posteris, & legitimis successoribus, in eadem domo reseruam: verum illud totum, in eundem famatum N. effectualiter transfundendo.

Cauens solen

* Secundum

Ius Ciuitatis.
Zakazanie
nie wtych za
pisiech k
da / dla oso
bliwego przy
wileju / ktory
z strony pre
scriptey ma
iz przeda
wca / prze
ciw tutezney
y postronny
osobam / i
komowic
tra presentes
et absentes, kt
rzyby sye mie
nili miec i
kie prawo do
oneg domu/
nie winie da
ley broni
pca iedno ro
y sesie nie
dziel. Ale we
dle Prawa
pospolitego:
contra presen
tes, rof y sesie
niedziel. Co
tra absentes,
31 lat y sesie
niedziel.
Przeto gdzie
takiego przy
wileju nie
masz / nie pi
szec iednu ius
Ciuitatis, ale
secundu cur
sum vel ob
seruantia Iu
ris Ciuius.

Forma y aduocatus

Cauēs solēniter pro omni impetitiōe secundū Ius Ci
uitatis. * Atq; recognouit autoritate huiusmodi ple
nipotentis, sibi concessę, suo principali pro eiusmodi
domo ac vniuerso iure domus predictę, esse abun
dē satisfactum ab ipso N. emptore, in florenis mil
le in auro hungaricalibus, quemlibet per gross. 52.
computaņ. De quibus eundem perpetuō quietauit,
iuxta venditionis contractum, Actis Consularibus
Crac: de Data &c. contentum.

Bzwaię przy tych zapisiech iako y przy in
nych Condycyę wedle umowy stron / iz też czą
sem kupiec nie wszystkiey summy razem za dom
zapłaci / część ieszcze dluzen zostanie / ktora sye al
bo na raty zgoła opisz / Albo sobie przedawca o
pátrzy / iz ón dom przedany / bedzie w fance stat /
pignoris loco / w ostatku dlugu / aż do zapłaty /
wedle Rat przy przedaniu opisanych. Takich
Condycyy y wszelkich innych / ma Pisarz pilnie
strzedz / aby ie ostrożnie pisal. quoniam Conditio
nes in Contractibus maxime sunt custodiendę, lu
re Municipi: Artic: 140. in Glosa, a z nich nawietz
sye przyczyna do kłopotow Prawnych podawa.

Bzwaię też takie przedawania y wzdanía do
mow / iz przedawca albo Potomkowie iego ón
dom przedany / beda mogli (wedle lasti od kupca

sobie zastawioz

przedania y wzdanía Imienia.

sobie zaſtawionéy) zá tej ſumme odkupić za któ-
ra ich przodek przedał/ zowá takie przedania/ Po-
lacy/ Na Widerkauff. Látinnicy / IN VIM
REEMPTIONIS, A póki przedawca nie
odtupi/ mieſzka zá w ónym domu zá naymiej
od tego kto kupił / wedle umówy. Takich za-
pisów ty poſpolicie formy ſą.

Formá zapisu przedania na Wi-
derkauff.

C Oram Officio Conſulari, perſonaliter compa-
rens, ſamatus N. recognouit ſe vendidiſſe domum
ſuam in circulo N. inter N. & N. domos ſitam, cum
omnibus iſdem luribus, modis, & limitibus, quem-
admodum ipſemet per ſucceſſionem hæreditariam,
aut emptionis & reſignationis titulum hucusq; ha-
buit, tenuit, & poſſedit, ſiue alio quocunq; modo ip-
ſum concernebat: ſamato N. in vim tamen reem-
ptionis, aliàs Na widerkauff, pro florenis trecentis,
monetę & numeri Polonicałis, in ſingulos florenos
per triginta groſſ. computañ, quam ſummam præſa-
tam, ibidem ſtans perſonaliter ſupramemoratus N.
venditor, falſus eſt ſe leuaſſe & percepiffe, à prædi-
cto N. emptore. De qua eundem quietauit & libe-
rum pronunciauit. Et conſtituit in plenipotentem
ſeniores Scabinum Iudicij Ciuilis N. ad faciendum

Forma

Iuridicam resignationem in vim reemptionis, dicto N. emptori in proximo bannito exposito Iudicio, aut quodocunq; idipsum habere voluerit, iuxta loci Iudiciiq; obseruationem, cui eiusmodi domus subiacet. Tum ad alia omnia & singula peragenda, quocunq; Iudiciorum consuetudo, rei q; gerendę ratio, necessitasq; postulauerit, in omni forma & modo. Porro præfatus N. emptor, ibidem stans personalliter, promisit se circa resignationem, gratiam præstiturum, prædicto N. venditori & eius posteris, ad eandem domum eximendam, summa superius commemorata, quodocunq; ipse N. venditor & eius posterius hoc ipsum habere voluerint, & bene poterint.

Forma Wzdania za cym przedaniem Na Wderkauff.

Honoratus N. potestate & tanq; plenipotens famati N. coram D. Consulibus, ad id præstandum, sufficienter constitutus, domum sui principalis in Circulo Craco: inter N. ab vna, & inter N. ab altera sitam, cum omnibus iisdem Iuribus, modis, & limitibus, prout eam prædictus principalis suus ex quocunq; Iuris titulo consecutus est: haftenusq; eam tenuit, habuit & possedit: Famato N. cum plena faciendi & dimittendi potestate, in vim reemptionis,

alias na

przedania Imienia na Widerkauff.

alias Na widerkauff, resignauit : promittens pro omni impetitione, secundum ius Ciuitatis. Et recognouit potestate qua supra, eidem suo principali, p eadem ipsa domo satisfactum esse, in florenis trecentis, per mediam sexagenam computatis, iuxta Acta dominorum Consulum Craco. Anno, die, &c.

¶ Bidem praefatus N. Emptor, dedit, & contulit famato N. & eius posteris, hanc gratiam, quod domū, hodie sibi resignatam, reposita eadem 300, florenis summa, eximere possint, quandocunq; voluerint, & bene poterint.

¶ Tu inż Kupiec maiać takie wzdanie/ naymie zaś przedawcy ón dóm/ z czynszu pewnigo/ wedle umówy. Do kthórego náymu (iesliby miał być) trzeba obudwu stron/ aby y Kupiec zeznał/ iż przedawcy náymnie : aby theż Przedawca zeznał/ iż ón dóm/ nie innem Prawem/ iedno Prawem náymu/ Jure Arende/ trzyma. Takiego zeznania formy są pospolite / albo ich theż strony zaniechają/ tylko to Cyrográfsem albo Intercyzą między sobą opatrzą.

¶ A iż przy takim przedaniu/ zawždy sye to potężnie/ iż óno Imienie lepsze iest / niż summa w Widerkauffie opisana : a trafia sye też na Przedawce chudoba taka/ iż nie ma czym wykupić/ y owszem iż mu więcej pieniędzy potrzeba/ dla te-

Forma

go one laste/ktora mu jest tu wykupieniu zostawiona / y one lepszość / Prawem dziedzicznym / temu któ pierwey kupno na Widerkauff ma / odstępuje: a Prawo widerkauffowe / które jest docześnie / na wieczność / ad Jus hereditarium / przez takie odstąpienie / odmienia. Taka forma.

Forma odstępnu lasti y lepszości w Widerkauffie

Coram Iudicio personaliter comparens famatus N. ultro recognouit & per expressum factus est se gratiam & omnem meliorationem, que ipsi quoquo modo competit, & competere potuit, possitq; ad domum in circulo Craco: inter N & N. domos iacem, cum omnibus iisdem iuribus, modis, & limitibus, quemadmodum ipsemet per successionem hereditariam siue hereditarie resignationis titulum, habuit, tenuit, & possidebat, effectualiter abscississe, et condesse adisse famato N. Nihil iuris, domini, proprietatis, & propinquitatis, super eadem gratia, meliorationeq; domus sibi suisq; posteris, reservant, sed illud totum in eundem N. efficacissime & uberrime in perpetuum, & iure hereditario transfundendo. Recognoscens sibi ab eodem N. pro hac gratia meliorationeq; domus in toto satisfactum esse.

Niektózy tak czynią y za rzecz bezpiecznicy

39 rozumieją

odstempku łaski y lep. na wider.

Iż rozumieć y przystoyniey iest y pewniey we-
dle Prawa/ kiedy ten ktoby kupi dom na Wider-
kauff y wzdanie ma na Widerkauff. A chce po-
tym mieć na wieczność Prawem dziedzicznym:
nie stara sye o to / aby mu Przedawca odstąpił
łaskę wykupną/ albo lepszosc domu. Ale kupi-
szy lepszosc/ uczyni tak z umowy spólney z Prze-
dawca. Jezna iż od przedawce pieniądze przyjął
wedle Zapisu widerkauffowego/ y bedzie go z
nich kmitował. y zaśy mu ón dom / który tylko
na widerkauff miał/ wzdá. A przedawca potym
po przyjeciu ónego wzdania / dopiero mu ze w-
szystkim dziedzicznym Prawem/ nowe wzdanie
czyni. A przeto wtakiey sprawie/ dwoiakiego w-
zdania potrzeba / tak / iż then co na widerkauff
miał dom wzdany/ zaś go od przedawce z nowu
na wieczność przyymuie/ według form na wie-
czność pierwey opisaneych. A to bywa droga pe-
wneyza ku otrzymaniu Imienia Prawem
dziedzicznym.

Wiż sye za temi Zapisy/ Prawa które Sasiedzi
miedzy soba winni zachowywać / około spólnego budo-
wania albo murowania scian/ grodzienia pól/ wiele
teden dągliu/ a kiedy placu swóiego wstąpić winien/
kiedy interwinien. Także około pieców/ kominów/ dą-
chów/ okien/ rynien/ mychodów/ studziń/ stajen/ chlewów/
fiezepienia drzew rozmaitych / nasadzenia chmielów.
Jako sye w tym wedle Prawa albo też y z zwyczajem zaś

Widmiesz

L iij

chowac ma

I Drogá pe-
wneyza ku
odmianiem
wzdania wi-
derkauffowe-
go w Wzdá-
nie dziedzic-
zne.

Wiązanie albo grodzenie

chowac maia. W tym iest nieco napisano w Artykulach fol. 40. 41. Wszakze tu sersiemu wyrozumieniu/ okolo grodzenia plotow/ czynienia dachow/ to iest w prawie opisanie.

Kozdy gruntu swoięgo część winien grodzić/ nie występując z granic swoich. Bo iesliby przez to niegrodzenie trąsily sye iakie szkody Sasiado wi/ winien ie bedzie nagrodzić. A iesli sye same- mu szkoda przyda/ sasiad nie winien ich placic: ale sam sobie takich szkod bedzie przyczyna. Iure Mun: Art: 126. Spec: Sax: lib: ij, art: 49. 50. lib: iij, art: 66.

W Glosie tak napisano. Niektorzy powiadaia/ iż thakie grodzenie/ ma być na zwysz/ iako Człowiek: albo iako ieden siedzec na koniu / reka zas- siac moze/ a to pospolicie zachownia. Niektorzy powiadaia/ iż na zwysz kolan: Niektorzy/ iż to iest na woleý Dzedowey/ iako ma być grodzono: A to gdzieby w tym nie bylo iakiego zwyczaju/ albo Statutu osobliwego.

Kto by sye o to staral/ aby miał cudzego gruntu część zajmowac/ albo posiadac/ a w tym był pokonany: rylo traci swoięgo/ ile chciał odiać są- siedzkiego. Spec: Saxon: lib: ij, Artic: 50. in glosa.

Kto Imienie swoje praciem grodzi/ ma ku gruntowi swoiemu/ kónice pracia/ albo iako 30- wa/ plocine obracac: aby przez tho znano/ iże on

plot iemu

plotów.

plotu temu należy. Jako też kiedy znać chcemy
czyja jest ściana y komu należy/stad dochodzą.
S ktrórey strony / gwoździowe głowy sye poka-
żują / s ktrórey strony gwoźdź biją / thego ściana
jest. Ibidem in Textu & in Glosa.

¶ Kto grunt albo rola swoje / chce ograniczyć/
wolno mu to uczynić iako y czym sye mu będzie
podobalo / wezwawszy ku temu sąsiadow / ktró-
rzy z drugiey strony grunt mają.

¶ Dzewa wszelkie ktró chce sadzić / ma to czynić
na piec stop od cudzey granice / oprócz Oliwneg
y figoweg dzewa / ktróre ma być sadzone na dzie-
wiec stop od sąsiedzkiey granice / dla tego / iż sye
takie dzewa dalej rozkorzeniaią / y przez tho są-
siadom szkoda przynoszą. Wszakże wtęy mierze /
iesli tho prawda albo nie / także sye Prawo Osa-
dów dokładać. Ale pospolicie w thym zwyczaj-
ów / z dawnego zachowania przysstrzegają. lbi-
dem in Textu & in Glosa.

¶ Żadnemu sye nie godzi dachu / swego budowá-
nia na cudzy grunt puszczać / albo co takiego bu-
dować / skądby do sąsiada cięć miało. A tho sye
ma rozumieć / iesliby nie było przyzwolenie sąsie-
dzkie: ale gdzieby sąsiad zezwolił / albo tak óno
budowanie Koł spokoim stało / inż tak dla tęy
dawności / ón dach albo ktróre inne budowanie

stać może.

Grodzenie albo pleć plotów.

stać może. Iure Munic: Art: 126. S. S. lib: ij, Art: 49.
¶ Jesliby ktho sąsiadowi swemu takie Prawo
postanowić miał/ winien to wdziąć spólną w-
mowę y słusznym postanowieniem. Ibidē Spec:
Saxon: lib: ij, Art: 49 in Glosa.

¶ Jesliby dwa sąsiedzi mieli domy/ o iedney ś-
cienie/ a dóm iednego był wpadły/ a ieden sąsiad
by to rzadowi opowiedział. Rząd rozkazuje mu
aby do dwu niedziel obwáraował/ aby szkoda nie
była. Potym do tegodnia. Potym do trzeciego
dnia. Na ostaték/ do dwu dniu. A gdzieby thego
nie uczynił/ thedy go Rząd będzie karał/ y wi-
ne z niego weźmie. A sąsiadowi szkodę obwára-
wie. A iesliby sąsiad nie skarzył przed Rzędem/ a
ni żadał o obwáraowanie szkody/ a wtym czasie
budowanie na dóm sąsiedzki wpadło/ przedsy-
szkodę będzie winien nagrodzić. Albo drzewa al-
bo co takiego coby na plac sąsiedzki wpadło/ są-
siad bierze. Spec: Saxon: lib: ij, Art: 49 in Glosa.

¶ To wszystko co sye na ten czas przypisało/ niechay be-
dzie ku czci a chwale pánu Bogu y ludzióm tych Praw
niewiadómym ku przestrzeżeniu szkód y zachowaniu
spólney miłości/ aż co potym pan Bóg
wielkiego zdarzy. Amen.